

SLOVENSKI

vestnik

Letnik XXVI.

Celovec, petek, 19. november 1971

Štev. 46 (1531)

Koroški kmetje so izvolili svoje stanovsko in poklicno zastopstvo

Kmečkoborske volitve zadnje nedelje so odločile o stanovskem in poklicnem zastopstvu koroškega kmetijstva za prihodnjih pet let. Če rezultat teh volitev ocenjujemo v luči predvolilnega boja in pri tem upoštevamo zlasti prizadevanja posameznih volilnih skupin, potem lahko ugotovimo, da so volitve minile brez vsake senzacije. Edina skupina, ki je pri volitvah zgubila, je *Freiheitliche Bauernschaft*, kateri sta *Kärntner Bauernbund* in *Allgemeiner Bauernverband* odvzela po 1 mandata, medtem ko sta *Skupnost južnokoroških kmetov* in *Kärntner Arbeitsbauernbund* uspešno branila svoje pozicije ter ob povečanju števila glasov obdržala dosedanje število mandatov.

Pri volitvah za kmetijsko zbornico je izid naslednji (vrstni red po uradni glasovnici):

■ *Kärntner Bauernbund* je v primerjavi z zadnjimi volitvami leta 1966 število svojih glasov povečal za 1960 na sedanjih 17.413 in bo imel v novem občnem zboru kmetijske zbornice 14 (doslej 13) odbornikov.

■ *Freiheitliche Bauernschaft* je od leta 1966 nazadovala za 1677 glasov in jih ima zdaj le še 2820, medtem ko je število njenih mandatov padlo od 4 na 2.

■ *Kärntner Arbeitsbauernbund* je pridobil 427 glasov ter jih ima zdaj 6697, njegovo zastopstvo v deželni kmetijski zbornici pa je ostalo pri 5 odbornikih.

■ *Skupnost južnokoroških kmetov* je prav tako povečala število

malenkosino razlikuje od zgornjih podatkov, zato pa so mnogo bolj očitne razlike pri številu mandatov, če ga primerjamo z letom 1966:

Tudi tukaj je *Freiheitliche Bauernschaft* utrpela občutno izgubo, skupno 1671 glasov in 7 odbornikov okrajnih zbornic (od prejšnjih 15 jih je obdržala le še 8); pet od teh mandatov je osvojil *Kärntner Bauernbund*, po enega pa *Kärntner Arbeitsbauernbund* (ki je števil-

Naprošeni smo bili za naslednjo objavo:

Zahvala volivcem

Skupnost južnokoroških kmetov (Gemeinschaft der Südkärntner Bauern) se vam, drage volivke in dragi volivci, ki ste zadnje nedelje z glasovnico izrazili našim kandidatom zaupanje, prav prisrčno zahvaljuje.

Da je izid volitev bil uspešen, je v veliki meri zasluga naših krajevnih zaupnikov in sotrudnikov, ki so z veliko ljubeznijo delali za skupno stvar.

Izvoljeni mandatarji se zavedajo, da bodo v stalnem stiku z vami vedno in povsod zastopali samo vaše interese in da njihovega delovanja ne bo moglo ovirati nobeno ozko strankarsko politično ozadje.

Volilni odbor

lo okrajnih mandatov povečal od 23 na 24) in *Allgemeiner Bauernverband* (kateri ima namesto dosedanjih dveh zdaj tri odbornike v okrajnih kmečkih zbornicah). *Skupnost južnokoroških kmetov* pa je z uspehom držala svoje pozicije tudi na okrajni ravni in bo kakor doslej imela v okrajnih kmečkih zbornicah skupno 3 zastopnike, namreč enega v okraju Celovec in dva v okraju Velikovec (pa tudi v okraju Beljak ji je manjkalo le nekaj glasov do enega zastopnika).

Kako so volitve izpadle na občinski ravni, ob zaključku današnje številke še ni bilo znano, tako da še ne moremo objaviti, kako bodo sestavljeni bodoči krajevni kmečki odbori.

Pri ocenjevanju volilnih rezultatov je seveda posebno zanimivo vprašanje, kako so se odločili naši kmetje. Ravno v tem pogledu pa izid volitev v polni meri potrjuje pravilnost odločitve, ki jo je sklenila Zveza slovenskih organizacij na Koroškem. Ta odločitev se je glasila: Čim več naših ljudi v kmetijske odbore! In uspeh? Vsekakor zadovoljiv, saj lahko brez vsakega prediravanja trdimo, da je bilo vsaj enako število zavednih Slovencev kot na listah *Skupnosti južnokoroških kmetov* izvoljenih v deželno kmetijsko zbornico in v okrajne kmečke zbornice tudi na listi *Kärntner Arbeitsbauernbunda*. Še bolj očitno pa je ta pojav nedvomno na ravni krajevnih kmečkih odborov, kjer je *Skupnost južnokoroških kmetov* postavila lastne kandidate le v 16 občinah, tako da so volivci v vseh drugih krajih dvojezičnega ozemlja sploh mogli odločiti le med kandidati ostalih skupin.

Ureditev manjšinskih vprašanj

je posebnega pomena za razvijanje dobrososedskih odnosov

Jugoslovanski predsednik Tito je za novega veleposlanika SFR Jugoslavije v Italiji imenoval Miša Pavičevića, ki se je pred odhodom na novo službeno mesto podrobno seznanil s stališčem, ki ga v vprašanju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji zavzema SR Slovenija. Udeležil se je skupne seje komisije republiške skupščine za mednarodne odnose in komisije za zunanjepolitična vprašanja izvršnega sveta Slovenije.

Na tej seji so poudarili dolgoročni interes Slovenije za dobre odnose med Jugoslavijo in Italijo ter se zavzeli za stalno krepitev obmejnih stikov in poglobljanje vsestranskega sodelovanja.

„Poseben pomen za razvijanje dobrososedskih odnosov,“ je rečeno v sporočilu o tej seji, „pa ima urejanje bistvenih neurejenih vprašanj in izboljšanje položaja narodnostnih manjšin. Slovenski manjšini v tržaški, goriški in videmski pokrajini bi bilo treba na podlagi meddržavnih sporazumov in dogovorov, predvsem pa na podlagi notranjega pravnega reda zagotoviti popolno zaščito in najboljše pogoje za vsestranski napredek in jo s tem izenačiti s položajem drugih manjšin v Italiji.“ Ob tem so še naglasili, da razni negativni dogodki niso v prid konstruktivnim akcijam obeh strani.

Nov korak v korist slovenske narodnostne manjšine v Italiji so napravili tudi predstavniki italijanskih naprednih strank v deželi Furlanija-Juljska krajina, ki so v deželnem parlamentu skupaj s Slovensko skupnostjo intervenirali, da bi predsednik italijanske vlade Emilio Colombo čimprej sprejel delegacijo slovenske manjšine iz tržaške, goriške in videmske pokrajine. Tak sprejem je bil prvotno predviden že za september, vendar je bil potem preložen na oktober, v začetku novembra pa je Colombo med obiskom v Vidmu dejal, da bo predstavnike manjšine sprejel takoj, ko bo imel čas.

Zvezni predsednik Jonas NA URADNEM OBISKU V ITALIJI

Prvič v zgodovini obstoja avstrijske in italijanske republike je ta teden prišlo do obiska najvišjega reprezentanta Avstrije, zveznega predsednika Jonasa v Italiji. Že pred obiskom in zlasti v slavnostnih zdravilih ter v uradnih avstrijsko-italijanskih pogovorih med obiskom je bilo na obeh straneh večkrat in s posebnim poudarkom izraženo prepričanje, da pomeni ta obisk začetek novega obdobja v odnosih med obema državama.

In to prepričanje je dobilo tudi viden izraz. Ne samo, da je bil predsednik Jonas s svojim spremstvom — poleg drugih visokih predstavnikov sta ga spremljala tudi zunanji minister dr. Kirchschläger ter minister za trgovino, obrt in industrijo Staribacher — deležen izredno prisrčnega sprejema. Italija je ob tej priložnosti pokazala svoj odnos do Avstrije tudi s tem, da je zagotovila vso podporo pri njenih prizadevanjih za čim hitrejšo ureditev aranžmaja z EGS; ne nazadnje pa je k oblikovanju vzdušja tega obiska prispevalo tudi še dejstvo, da je predsednik italijanske republike Saragat pomilostil štiri južne Tirolce in dva avstrijska državljana, ki vsi so bili zaradi sodelovanja pri dinamiških atentatih na Južnem Tirolskem obsojeni na dolgaletne zaporne kazni.

Kot rezultat tega obiska velja naglasiti, da bo bodoče odnose in sodelovanje med Avstrijo in Italijo nedvomno preveval duh bolj odkritega in iskrenega medsebojnega razumevanja. To pa je velikega pomena tako z vidika bilateralnosti in reševanja odprtih vprašanj, kakor tudi z ozirom na splošni položaj v tem delu sveta.

Pred povratkom na Dunaj je zveznega predsednika Jonasa in njegovo spremstvo sprejel tudi papež Pavel VI.

Delegacija LR Kitajske se je predstavila v OZN

V ponedeljek so predstavniki LR Kitajske prvič zavzeli svoje zakonito mesto v Združenih narodih, kjer so jih zastopniki številnih držav prisrčno pozdravili in izrazili prepričanje, da bo prisotnost LR Kitajske v OZN prispevala k razširitvi in učinkovitejši dejavnosti svetovne organizacije.

Temelje kitajske politike pa je v glavni skupščini OZN obrazložil vodja kitajske delegacije namestnik zunanjskega ministra Čiao Kuan

Hua, ki je v svojem prvem govoru pred svetovnim forumom poudaril, da LR Kitajska ne bo nikoli velsila, ki bi podrejela druge države z agresijo, subverzijo, s kontrolo, z vmešavanjem v notranje zadeve in z zastraševanjem. „Trdno bomo stali ob strani vseh tistih držav in narodov,“ je naglasil kitajski predstavnik, „ki ljubijo mir in pravičnost, ter bomo skupaj z njimi delovali za obrambo nacionalne neodvisnosti.“

V nadaljnjem izvajanju je vodja kitajske delegacije izjavil, da morajo vse dežele, velike in majhne, biti enakopravne, odnosi med njimi pa morajo temeljiti na načelih miroljubne koeksistence. Nobena država nima pravice podvreči si druge države, se vmešavati v njene notranje zadeve ali jo zastraševati. Kitajska je proti politiki sile in hegemonije velikih držav. Vsak narod mora krojiti svojo usodo, o svetovnih zadevah pa morajo odločiti vse dežele sveta. Zato morajo tudi Združene narode upravljati vse članice in velikim silam ne sme biti dopuščeno, da bi izkoriščale Združene narode za svoje cilje ali si pridobile monopol nad njimi.

Posebno odločno je nastopil kitajski predstavnik proti Ameriki, od katere je zahteval, da mora umakniti vse svoje sile s Taivana in iz Formoške ožine, kajti Taivan je neločljiv del LR Kitajske. Ključ za zmanjšanje napetosti na Daljnem vzhodu pa je v takojšnjem in brez-pogojnem umiku vseh ameriških oboroženih sil iz Indokine.

Oboroževalno tekmovanje je kitajski predstavnik imenoval hudo grozno mednarodnemu miru. Svoj govor je zaključil s svečano obljubo, da LR Kitajska ne bo nikoli prva uporabila atomsko orožje, ter pozval Ameriko in Sovjetsko zvezo, naj prevzameata enake obveznosti, če iskreno želita razorožitev.

KAKO DOLGO ŠE skrutitve partizanskih grobišč?

Šele v zadnji številki smo poročali o ponovni skrutitvi partizanskega grobišča v Žrelcu in tokrat moramo že spet za beležiti tak gnusen zločin: v noči od srede na četrtek tega tedna so „neznani storilci“ spomenik žrtvam fašizma na pokopališču v Žrelcu znova onečastili s tem, da so ga polili s črno barvo.

Kako dolgo bodo pristojne oblasti še dopuščale ta vandalizem? Ali storilcev res niso sposobne izslediti? Ali pa jih nočejo?

Demokratska javnost se upravičeno zgraža — ne samo nad takšnimi zločini, marveč tudi nad zadržanjem oblasti!

svojih glasov, in sicer od 1289 leta 1966 na 1335 in si je s tem obdržala svojega predstavnika v kmetijski zbornici.

■ *Allgemeiner Bauernverband* je napredoval pri glasovih za 800, namreč od 1636 na 2436, kar pomeni, da bo imel namesto dosedanjega enega odbornika zdaj 2 zastopnika.

Izid volitev v okrajne kmečke zbornice se glede števila glasov le

Državni proračun 1972 ter njegova težišča in problemi

Kakor vsako jesen, tako je tudi v teh tednih razprava o državnem proračunu v ospredju političnega in gospodarskega zanimanja. Prejšnji teden je finančni minister Androsch predložil osnutek proračuna parlamentu v razpravo, ki se je pričela v sredo in ki se bo končala nekje sredi decembra, ko bo parlament sklepal o njegovi uveljavitvi.

Osnutek proračuna, kakor ga je predložil minister Androsch v imenu socialistične vlade, se v marsičem razlikuje od proračunov, ki so bili doslej predloženi parlamentu. Prvič se ta osnutek lahko opira na socialistično večino v parlamentu in prvič kaže jasna težišča na tistih področjih državne uprave in pobude, katerih ureditev in rešitev stojita v ospredju družbenega zanimanja.

Skupni izdatki republike se bodo po osnutku v prihodnjem letu povečali za 10,9 odstotka. Toda izdatki za pospeševanje turizma se bodo povečali za 57,5 odstotka; močno se bodo povečali tudi izdatki za pospeševanje ureditve človekovega okolja in kmetijstva: prvi bodo za 40 in drugi za 38 odstotkov višji kot letos; za znanstveno raziskovanje bo na razpolago za 32 odstotkov več sredstev, na področju šolstva in izobraževanja pa za 13 odstotkov. Skupne bruto investicije bodo s 23 milijardami šilingov za 13 odstotkov večje kot letos, za stimulacijo razvoja gospodarske konjunktura pa osnutek predvideva posebne postavke v obsegu 2,8 milijarde šilingov.

Osnutek proračuna Avstrije za leto 1972 temelji na pričakovanju, da se bodo državni dohodki povečali za 12 odstotkov na okroglo 113 milijard šilingov. Ker pa obsegajo predvideni izdatki znesek 122,8 milijarde šilingov (+ 10,9 odstotka), bo po osnutku primanjkljaj znašal 9,8 milijarde šilingov, s čemer bo procentualno znatno nižji, kot so bili proračuni, ki so jih od parlamenta zahtevale vlade ÖVP. Toda ne le to, tudi težišča na strani izdatkov se v sedanjem osnutku razlikujejo od prejšnjih proračunov. Tako je delež personalnih izdatkov približno za en odstotek nižji kot letos, medtem ko so izdatki za gradnje cest za 5,2, za državne obrate pa za 6,6 odstotka višji kot letos. Državni prispevki k socialnemu skrbstvu se bodo povečali za 10,7 odstotka na 20 milijard šilingov; za pospeševanje pomoči družinam je predvidenih 9 milijard šilingov, od tega 350 milijonov šilingov za brezplačno vožnjo otrok v šole. Prispevek države h gradnji stanovanj se bo povečal za 18 odstotkov na 4,6 milijarde šilingov.

Ce vse to upoštevamo in primerjamo, potem lahko rečemo, da bo z uveljavitvijo tega proračuna začel v državni upravi veli nov veter. Tega ne kažejo le prej omenjena težišča tega osnutka, marveč z njimi tudi resen poizkus vlade Kreiskega, da odpravi desetletja praktcirani sistem „delitve proračuna med prijatelji“, ki ga je ÖVP trpela tako na strani razdeljevanja državnih dohodkov kot tudi na strani izterjevanja davkov. To je mogoče sklepati iz primerjave porasta državnih dohodkov s porastom celokupnega gospodarskega donosa: osnutek proračuna predvideva v letu 1972 gospodarsko rast za 4 odstotke, medtem ko računa, da se bodo državni dohodki povečali za 12 odstotkov. Istočasno se bodo državni dolgovni zmanjšali za 5,7 milijarde šilingov

Državni proračun, o katerem sedaj razpravlja parlament, pa nalaga socialistom tudi veliko odgovornost. Sicer se porast celokupnega gospodarskega donosa, ki ga predvideva minister Androsch, ujema s porastom, ki ga napoveduje institut za gospo-

darsko raziskovanje, toda mednarodno gledano bo barometer gospodarske konjunktura 1972 naprej upadal. Po analizah omenjenega instituta dežele OECD (organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj), katere članica je tudi Avstrija, v povprečju ne bodo dosegle gospodarske rasti, kakor je predvidena pri nas. Posledice upadanja rasti po teh deželah tudi pri nas ne bodo izostale. Abčutimo jih namreč že sedaj. Konjunktura pričanja tudi pri nas popuščati: od

2,2 milijona avtomobilov v Avstriji

Deželni urad za statistiko je pred nedavnim objavil podatke o stanju motorizacije v Avstriji ob koncu lanskega leta. Po teh podatkih je bilo ob koncu leta 1970 v Avstriji prijavljenih 2,2 milijona avtomobilov in 89.000 prikolic, torej je število avtomobilov v primerjavi s prejšnjim letom naraslo za 77.000 ali 3,6 %, število prikolic pa za 4000 ali 4,7 %.

Samo v letu 1970 je bilo v Avstriji na novo prijavljenih 190.511 motornih vozil, od tega 127.392 osebnih avtomobilov; na Koroško je od tega števila odpadlo 8397 avtomobilov, to je 6,6 %.

V Avstriji pride osebni avtomobil povprečno na vsake 6 prebivalcev, na Gradiščanskem na 8,3, na Štajerskem na 7, na Koroškem na 6,9, na Zgornjem Avstrijskem na 6,2 in na Solnograškem na povprečno vsake 5,6 oseb; na Dunaju pride osebni avtomobil na vsake 5,1 oseb, v Celovcu na 4,6, v Innsbrucku na 5,4, v Bregenzu na 5,8, v Linzu na vsake 5 in v Solnogradu na vsake 4 osebe.

Projekt „Gornji Jadran“ z izrednimi možnostmi za gospodarski razvoj

Pred nedavnim smo v našem listu že poročali, da pripravljajo v Jugoslaviji tako imenovani projekt „Gornji Jadran“, ki bo zajel 33 hrvaških in 13 slovenskih občin. Takrat smo nakazali predvsem razvoj, ki ga bo to področje zabeležilo na področju turizma; tokrat pa še nekaj besed o pomenu projekta za splošni gospodarski razvoj.

Področje, na katero se nanaša načrt „Gornji Jadran“, zajema 25.000 kvadratnih kilometrov površine, kjer v približno 3000 naseljih živi 1.230.000 ljudi. Za nadaljnji gospodarski razvoj teh krajev sta po mnenju strokovnjakov pomembna zlasti industrija in turizem, ki sta sicer že razmeroma

23 panog industrijske proizvodnje je 9 panog javilo, da je bila oktobra njihova proizvodnja nižja od one oktobra 1970.

V izvozu naše države, ki je eno najbolj merodajnih meril evropskega razvoja, je zadnje čase opažati prva znamenja stagnacije. Ta so očitno posledica upadanja gospodarske rasti in istočasnega naraščanja cen ali povečane inflacije, ki jo sedaj v Evropo importira ameriški kapital. V tem razvoju je gospodarska rast v Zahodni Evropi, ki je 1969 znašala še 6,1 odstotka, lani upadla na 4,7 odstotka, letos pa bo predvidoma znašala le še 3,5 odstotka. V isti časovni primerjavi so vendar cene zabeležile močan porast. V Zahodni Evropi je ta porast znašal 1969 4,2 odstotka, lani 5,1 odstotka, letos pa bo predvidoma znašal okroglo 6 odstotkov.

Prihodnje leto se ta razvoj — kakor vsa znamenja kažejo — še ne bo ustavil oz. spremenil na boljše. Gospodarska rast po deželah Zahodne Evrope bo naprej upadala, cene pa bodo naraščale. Pri nas je po osnutku proračuna pričakovati, da bomo podobno kot letos in lani imeli med gospodarsko rastjo in naraščanjem cen ugodnejše razmerje. V zadnjih dveh mesecih so bile cene le za 5,3 odstotka višje kot pred letom dni, prihodnje leto pa se ulegnejo po zelo enotnih prognozah povečati le za 5 odstotkov, medtem ko bodo po deželah Zahodne Evrope narasle za več kot 6 odstotkov. Ker bo istočasno skupni gospodarski donos verjetno porasel za 4 do 4,5 odstotka, je pričakovati, da se bodo pogoji za avstrijski izvoz izboljšali. Če bo hkrati uspelo zmanjšati obseg uvoza, potem bo mogoče po tej poti zmanjšati naraščanje cen in doseči nadaljnjo polno zaposlenost prebivalstva.

Socialistična vlada sedaj nima lahkega stališča. Tudi prihodnje leto ga ne bo imela. Vprašanje, ki ga mora rešiti, se glasi: kako bo spravila v znosne meje sedanje masivne zahteve industrije in tudi Bauernbunda po zvišanju cen? — Če ji to uspe in če bodo socialni partnerji sodelovali enako plodno kot v preteklosti, potem je po državnem proračunu kot pomembnem regulatorju gospodarskega razvoja mogoče reči, da bo tudi leto 1972 za avstrijsko gospodarstvo in prebivalstvo ugodno leto, verjetno boljše kot za številne zahodnoevropske dežele. (bl)

POŠIROKEM SVETU

DUNAJ. — V ponedeljek se je na Dunaju začel že šesti krog sovjetsko-ameriških pogajanj o omejitvi strateškega jedrskega oboroževanja, znanih pod označbo SALT. Vodilna predstavnik obeh držav Semjonov in Smith sta ob prihodu na Dunaj izrazila upanje, da bodo pogajanja „napredovala“, čeprav ne bodo lahka. Zvezni predsednik Jonas, ki je sprejel člane obeh delegacij, pa je poudaril, da bi se uspeha pogajanj veselil ves svet. Pogajanja so se začela leta 1969 v Helsinkih in se od takrat nadaljujejo izmenoma v glavnih mestih Finske in Avstrije.

NEW YORK. — Pred dnevi je prispela na sedež Združenih narodov in se vključila v delo zasedanja glavne skupščine OZN delegacija LR Kitajske pod vodstvom namestnika zunanjega ministra Ciao Kuan Hua, medtem ko je bil za stalnega predstavnika LR Kitajske v svetovni organizaciji imenovan Huang Hua. Prihod kitajske delegacije predstavništva so v OZN druge delegacije pristrčno pozdravile in naglasile pomen sodelovanja LR Kitajske v Združenih narodih. Kitajski predstavnik pa je izjavil, da bo prizadevanje kitajske delegacije služilo v prvi vrsti boju za mir na svetu.

BEOGRAD. — Turistična zveza Jugoslavije napoveduje za letos „več kot zadovoljiv uspeh v turizmu“, namreč 26 milijonov turističnih prenočitev. V skupnem turističnem prometu se je število turistov iz vzhodno-evropskih držav zmanjšalo od 10,7 odstotka v letu 1970 na 8 odstotkov v tem letu, po drugi strani pa se je turistični promet z državami konvertibilnih valut povečal za 18 odstotkov.

BONN. — Zadnjo nedeljo so v Zahodni Nemčiji obhajali dan, posvečen spominu na žrtve boja proti nacizmu. Za to priložnost so bile na javnih poslopih razobešene žalne zastave.

KAIRO. — Na sestanku ministrskega sveta arabske lige so ustanovili petčlanski odbor, ki naj pripravi načrt skupne arabske politične dejavnosti med razpravo o Bližnjem vzhodu v glavni skupščini OZN. Tako koordinacijo je narekovalo dejstvo, da si arabske dežele niso povsem enotne v svojih stališčih od Izraela.

WASHINGTON. — Ameriški zunanji minister Rogers je izjavil, da bi si od predvidenega potovanja predsednika Nixona v Moskvo lahko obetali večji napredek kot od obiska v Pekingu. Kaj takega bi se po njegovem mnenju lahko zgodilo zato, ker so stiki med Washingtonom in Moskvo bolj trdni. Po Rogersovih besedah bi Nixonov obisk lahko pomenil nadaljnje napredovanje pri pogajanjih o omejevanju strateškega oboroževanja (SALT) in dokončno rešitev nemškega vprašanja. Glede Nixonovega obiska v Pekingu pa je Rogers menil, da si ni treba obetati prevelikega napredka. Pomembno je, da bodo razgovori v Pekingu omogočili Nixonu seznaniti se s stališči in namerami kitajskih voditeljev. „Ce bo tedaj, ko se bomo vrnili, medsebojno razumevanje boljše, bo pot vredna svojega truda.“

PARIZ. — Romunski zunanji minister Corneliu Manescu je v ponedeljek prispel na enotedenski obisk v Francijo. Med pogovori med francoskimi in romunskimi predstavniki gre za redno izmenjavo mnenj, pri čemer prevladujejo evropska vprašanja. Francija in Romunija imata podobne poglede na evropsko konferenco in od nje pričakujeta tudi podobne rezultate, namreč neblokovsko Evropo, v kateri bi vlada popuščanje napetosti, sporazumevanje in sodelovanje.

TOKIO. — Na Japonskem so pred dnevi začeli graditi predor, ki bo povezoval glavni japonski otok Honšu in najsevernejši otok Hokaido. Predor bo dolg dobrih 53 kilometrov, od tega bo skoraj polovica potekala pod morskim dnem. S to dolžino bo to najdaljši predor na svetu, gradbeni stroški pa bodo predvidoma znašali 600 milijonov dolarjev. Za več let bo podmorski predor na Japonskem tudi največje gradbišče na svetu. Skozi predor, ki bo večji del izpeljan skozi živo skalo, nameravajo speljati dvotirno električno železnico, s katero bodo prevažali tudi avtomobile.

STUTTART. — V stuttgartskem predmestju Rohr so ustanovili slovensko kulturno-umetniško društvo „Triglav“, ki že ob začetku svojega delovanja združuje okoli 250 slovenskih rojakov iz Stuttgarta in okolice. Cilji društva so gojiti in oživljati kulturno dejavnost na podlagi ljudske in tvorne umetnosti, organizirati športne, družabne in druge dejavnosti ter delovati v smislu zblíževanja in boljšega razumevanja ljudi vseh narodnosti.

LJUBLJANA. — Na povabilo republiške konference SZDL je bila ob koncu prejšnjega tedna na dvodnevem obisku v Sloveniji delegacija deželnega komiteja italijanske socialistične stranke (PSI) za Furlanijo-Juljsko krajino.

Belopeška jezera nov narodni park

Kdo ne pozna Belopeških jezer in njih prekrasne okolice med gozdovi in divjimi stenami Mangarta, Vevnice in Ponc? Ta lepi košček zemlje je zelo priljubljen cilj izletnikov iz treh sosednjih držav. Belopeška jezera ležijo na italijanskem ozemlju, vendar zemljepisno sredi med glavnimi mesti dežel Koroške, Furlanije in Slovenije.

Ta lepi planinski raj z obema jezeroma je bil pred nedavnim slovesno proglašen za narodni park. Dotok v le-tega bo sedaj še bolj zanimiv in privlačen, ker bo ohranil svojo prvobitnost, kar je smoter narodnih parkov. V njih je pre-

povedano sekati les, streljati divjačino, trgati cvetlice in sploh spreminjati naravo na nenaraven način.

Pri Belopeških jezerih je govora o dveh jezerih — o spodnjem, ki ga imenujejo tudi Klanško jezero, majhno, vendar zelo globoko, kar lahko opazujemo na različnih barvnih odtentkih, ki se spreminjajo z globino jezera; in o drugem večjem, plitvejšem zgornjem jezeru, ki leži skoro tisoč metrov visoko (936 m).

Ob proglatitvi tega ozemlja za narodni park so namestili ob vhodu vanj velike reklamne napise — poleg italijanske-

ga tudi napisa v nemščini in slovenščini: „Lepota parka je zaupana vaši pozornosti.“ Tudi imena dreves so napisana v latinskem, italijanskem, nemškem in slovenskem jeziku. Res lepa in plemenita gesta Italijanov na tem delu ozemlja.

In kaj se godi pri nas na Koroškem? Nikjer takšnih ali podobnih primerov, nasprotno — pri nas se dvojezični napisi (v kolikor kje obstojajo) le nasilno odstranjujejo, hkrati se pa v eni sapi govori o evropski zrelosti kot o neki medicini, ki naj bi uspravala svetovno javnost in zakrila žalostno resnico, katere smo deležni Slovenci na Koroškem.

ZLATARSTVO NA SLOVENSKEM ŠTAJERSKEM

Občasna razstava v Narodnem muzeju v Ljubljani

V času od 17. novembra pa do 12. decembra 1971 je v Arkadah — razstavišču Narodnega muzeja v Ljubljani (Trg revolucije 18) odprta občasna razstava Pokrajinskega muzeja iz Maribora z naslovom „Zlatarstvo na slovenskem Štajerskem“. Tudi ta razstava je posvečena 150-letnici muzejstva na Slovenskem, jubileju, o katerem smo v našem listu že obširneje poročali.

Sedanjo razstavo je strokovno pripravila kustodinja Pokrajinskega muzeja v Mariboru prof. Marjeta Šetinčeva, ki je tudi avtorica izredno zanimivega in — gledano z vidika strokovnjaka — tehtnega kataloga.

Posebno vrednost daje razstavi dejstvo, da je vse gradivo predstavljeno v originalu. Razstavljenih je 167 posebej za to prireditev restavriranih in konserviranih zlatarskih izdelkov — mašnih kelihov, ciborijev, monštranc, relikviarijev in drugih liturgičnih predmetov ter svečnikov, prav tako pa tudi raznih vrst nakita, okrasne in namizne posode, pribora in drugih predmetov. Po času svojega nastanka in slogovnih značilnosti razstavljeni eksponati nazorno ilustrirajo raven in razvoj zlatarske obrti in rabe tovrstnih stvaritev v območju slovenske Štajerske od gotike (15. stoletja) do današnjih dni.

Pri tem je treba posebej poudariti izredno kakovost in nenadejano množino predstavljenega gradiva, pojav, na katerega prav ta

razstava opozarja in ki ob dosednji vednosti o rekvizicijah žlahtnih kovin v turških in francoskih vojnah ter ob primerjavi s skupnim številom še ohranjenih zlatarskih izdelkov v drugih slovenskih pokrajinah naravnost preseneča.

Gradivo za razstavo je prispevalo 77 lastnikov, kar terja za organizatorja, to je Pokrajinski muzej v Mariboru, posebno priznanje, razstavi sami pa daje pečat enkratnosti. Prav zato se je Narodni muzej v Ljubljani potrudil, da omogoči prezentacijo te strokovno in

muzeološko izredno uspele razstave v Ljubljani; pri tem je bil deležen podpore izvršnega sveta SR Slovenije, republiške kulturne skupnosti, sveta za kulturo pri mestnem svetu Ljubljana ter raznih gospodarskih ustanov in podjetij.

Razstava „Zlatarstvo na slovenskem Štajerskem“ je v razstavišču Narodnega muzeja v Ljubljani odprta vsak dan od 10. do 20. ure in v nedeljah od 10. do 13. ure, le na Dan republike 29. novembra bo zaprta. Vstopnina znaša na osebo 3 dinarje.

Slovenski tisk v Trstu

ima že več kot stoletno tradicijo

Založništvo tržaškega tiska je pred kratkim izdalo izredno zanimivo in pomembno publikacijo: to je faksimilirana izdaja prvega slovenskega tržaškega časopisa „Slavjanski rodoljub“, ki je izhajal v Trstu leta 1849. Izdajalo ga je „Slavjansko društvo v Trstu“, takratno združenje tržaškega prebivalstva slovenskega porekla, med katerim so močno prevladovali Slovenci, bilo pa je tudi dovolj pripadnikov drugih slovanskih narodov.

„Slavjanski rodoljub“ je izhajal kot mesečnik ter je bil pisan v dveh jezikih, in sicer v slovensčini ter v ilirsko obarvani hrvaščini. Skupno so izšle le štiri številke, vendar pa že bežen pregled naslovov glavnih člankov dovolj jasno pove, da je list opravljal zelo važno nalogo pri obujanju in utrjevanju narodne zavesti ter v boju za narodne pravice in enakopravnost. Bil je torej tisti, ki je pionirsko položil temelje poznejši bogati kulturni in časnikarski dejavnosti Slovencev v Trstu in na Primorskem.

Faksimilirano izdajo je pripravil glavni urednik „Primorskega dnevnika“ inž. Stanislav Renko, ki je napisal tudi uvodno besedo, medtem ko sta Samo Pahor in Ive Mihovilič prispevala razprave o Slovincih v letih 1848—49, o Slavjanskem društvu v Trstu in o uredniku „Slavjanskega rodoljuba“ Ivanu Nepomuku Cerarju. Izdaja je opremljena tudi z dokumentarnim slikovnim gradivom, izdelanim na podlagi filmov ali fotografij, ki so jih dale na razpolago knjižnica Narodnega muzeja v Ljubljani, Centralna narodna biblioteka v Cetingju in Avstrijska narodna biblioteka na Dunaju.

Izdaja „Slavjanskega rodoljuba“

je nedvomno velikega pomena, kakor je naglasil tudi urednik Renko, ki je dejal, da je pomembnost te izdaje na dlani, ker dokazuje več kot stoletno tradicijo slovenskega tiska v Trstu in na Primorskem nasploh. Hkrati pa se je zavzel za to, da bi poskrbeli za nadaljnje faksimilirane izdaje tudi drugih za zgodovino slovenstva v Trstu in na Primorskem pomembnih časopisov.

Prav tako pri založništvu tržaškega tiska je izšla zbirka ljudskih pesmi pred štirimi leti umrlega učitelja in skladatelja Ivana Grbca. Zbirko je uredil tržaški skladatelj prof. Pavle Merku, ki pravi, da je Grbec pol sto-

letja zbiral ljudsko blago — vse, kar je lahko poizvedel od ljudi, ki jih je srečal v domačem kraju in povsod, kjer je opravljal svoj učiteljski poklic. Zbirka obsega več kot 200 pesmi, pregovorov, izrekov, metafor in idiotizmov iz Ščedne, Rojana, s Škofij, iz Vipave in z Notranjskega; v njej zbrano ljudsko blago je zapisano v pristni ljudski besedi, kar daje zbirki še posebno vrednost.

Urednik zbirke prof. Merku je o tej zbirki dejal, da „je knjiga silno dragocena za naše ljudi, morebiti jim bo pomagala, da bodo še bolj vzljubili svojo rodno zemljo; obenem pa je seveda tudi verno spričevalo ljudskega besednega bogastva“.

KULTURNE DROBTINE

● V Ljubljani je ob koncu prejšnjega tedna gostoval 200-članski kitajski baletni ansambel, ki so ga sestavljali plešalci, zbor in orkester. Gostje iz LR Kitajske so v dvorani Tivoli izvajali revolucionarna baleta „Rdeči ženski odred“ in „Sivolaso deklet“. Obe predstavi sta bili deležni velikega zanimanja, saj je šlo za prvo gostovanje kakšnega kitajskega ansambla, torej za edinstveno doživetje vseh obiskovalcev. Prav tako pa gre tudi pri kitajski skupini za prvo turnejo po Evropi, kjer so najprej obiskali Albanijo in Romunijo, iz Jugoslavije pa nadaljujejo pot v Italijo, Francijo in Veliko Britanijo.

● Včeraj je obhajal svojo 70-letnico znani avstrijski pisatelj in pesnik Alexander Sacher-Masoch. Velike zasluge ima slavljencev predvsem za ustanovitev avstrijskega PEN kluba, v katerem je bil tudi prvi generalni tajnik.

● V avstralskem mestu Sydney gradijo novo operno hišo, ki bo — kakor vse kaže — najdražja tovrstna gradnja. Prvotno predvideni gradbeni stroški v višini 85 milijonov avstralskih dolarjev se namreč stalno večajo in znašajo menda že zdaj

najmanj 95 milijonov, do izgradnje približno leto pa bodo po vsej verjetnosti presigli sto milijonov, kar je v našem denarju približno 2,9 milijarde šilingov. Novo poslopje gradijo na robu pristanišča, v njem pa bodo uredili štiri dvorane z odri ter bo nova hiša služila tako opernim kot tudi dramskim predstavam ter koncertom in razstavam.

● Francoska akademija je letošnjo kulturno nagrado podelila pisatelju in kulturnemu kritiku Jeanu D'Ormessonu, in sicer za njegov roman „La gloire de l'Empire“. Nagradenec je literarni kritik uglednega pariškega dnevnika „Le Monde“.

● Za srčnim infarktom je v starosti 64 let umrl znani nemški gledališki in filmski igralec Paul Klinger. Starejši generaciji je bil znan zlasti kot nosilec vodilnih vlog v številnih filmih.

● Sovjetski pisatelj Aleksander Solženicin bo Nobelovo nagrado za književnost, ki mu je bila priznana lani, baje prevzel v začetku prihodnjega leta, in sicer na švedskom veleposlaništvu v Moskvi.

„Nova slovenska lirika“

Pri solnograški založbi Otto Müller je pred nedavnim izšla antologija sodobne slovenske poezije v nemščini, z naslovom „Nova slovenska lirika“. V njej je predstavljenih 22 avtorjev, in sicer časovno gledano od Tonaeta Seliščarja do Andreja Brvarja, skupaj pa obsega zbirka več kot 70 pesmi.

Zbirko sta uredila pesnik in prevajalec Paul Kruntorad in urednik solnograške založbe Bernd Bultman, medtem ko so prevajalsko delo opravili Franjo Smerdu, Wilhelm Heiliger, Janko Messner, H. D. Sihler in Helmut Scharf. Paul Kruntorad, ki je znan tudi kot prevajalec češke poezije v nemščino, pravi v uvodni besedi, da je celotno gradivo izbral in uredil z oziranjem na to, koliko novega bi posamezne pesmi lahko povedale nemško govorečemu bralcu, pri čemer je upošteval kriterij „približne reprezentance“.

Izid sodobne slovenske poezije v nemškem prevodu je nedvomno važen kulturni dogodek, ki mu je dal primeren poudarek tudi jugoslovanski veleposlanik na Dunaju Milja Vošnjak, ki je za to priložnost priredil poseben sprejem, katerega so se udeležili ugledni kulturni predstavniki. Sprejem je bil povezan z literarnim večerom, na katerem je znana dunajska gledališka igralca brala pesmi iz „Nove slovenske lirike“.

DEL ČAJNE GARNITURE (srebro) mojster J. Haller, Dunaj, okrog leta 1792

STONE SVETINA

97

UKANA

DRUGA KNJIGA

To čustvo se je mešalo s slutnjo temne nevarnosti, ki mu je plala po žilah. Sam ni vedel, zakaj je že dvakrat odložil napad. Gledal je v veliko krvavo rdeče sonce, ki je tonilo za čadav zastor na obzorju, kjer je bila meja neskončnosti. Lahno napeta gladina je izginjala v mehkih sencih večera. V pristanišču se je morje lesketalo kot razlito olje. Z obzorja sta pluli v pristanišče dve veliki beli ladji. Mihajlu je pogled obstal tam, kjer je izginjalo sonce in je bila na vodi velika krvava lisa. Polagoma je temnela in se spreminjala v vijoličasto.

„Daljave ... Kakšne daljave naju ločijo od doma!“

V njegov hladni razum so vdiralni spomini. V dveh vojnih letih je doživel več kot vse prejšnje življenje. Kako daleč je njegov rajstni Baku! Gozd vrtilnih petrolejskih stolpov, dimniki, tovarne, duh po nafli, njegovo predmestje, ki se steza v stepe ...

Imel je grenko mladost. Zgodaj sta mu umrla oče in mati. Oče je bil znan boljševek in se je dolgo boril z belogardisti, ki so šele po revoluciji napadali sovjetsko oblast. Potem ga je zadela krogla. Mihajlo se je spominjal pogreba: na črni zametasti blazini je ležala sablja z zlatim ročajem, ki jo je oče dobil za posebne zasluge, poleg nje so se svetlikala odlikovanja. S to sabljo se je kot otrok večkrat igral. Hotel je biti čimbolj podoben očetu.

Po očetovi smrti so ga sprejeli v Komsomol. Živel je pri teti, sam zase, postal je nekoliko zagrenjen, trmast in uporen. Večkrat je hodil na Gornji hrib, od koder je občudoval Kaspijsko morje. Stepa je bila njegov drugi dom. Včasih je v njej prebil noč, poleti pa se je dan za dnem potepal po njej.

Leningrad, Moskva, študij na slikarski akademiji, potem inštitut tujih jezikov ...

„Kdove, kaj bi bilo z menoj, če ne bi bilo vojne?“

Nikoli se ni ogreval za vojaške zadeve. Morda zato, ker je izgubil očeta. Tako ima samo zadostne ocene iz vojnih ved. Kljub temu je postal oficir Rdeče armade.

Zajedlo se mu je v spomin: mrzli vetrovi ruskih step, urjenje dan in noč, potem fronta ... Stalingrad ... Mesto mrtvih ... Najbolj brezobzirna bitka v zgodovini sveta ... Velika bela ravnina, za njo Volga, nepremostljiva ovira, mesto v ruševinah, naslano s trupli ... Vzkliki jurišacev, stokanje ranjenih, glad, zmrzline, krvavi madeži, velike rdeče ploskve, kjer zemlja ni popila krvi. Tam so izginili vsi njegovi prijatelji. Upirali so se in borili za vsak korak. Tam so ga med mrliči zatekli Nemci, omamljenega od eksplozij nemških letalskih bomb.

Taborišče vojnih ujetnikov ... Najbolj grenak spomin v življenju ... Glad, zmrzovanje in umiranje ... Človeško življenje je veljalo manj kot pol krompirja.

Vsak dan se je vprašal: „Ali so te zlomili, Mehtii? Si zmogovalec ali premaganec?“ Kadar je mnogo tvegati in se mu je načrt posrečil, je bil pomirjen. Upal je, da bo lahko z mirno vestjo stopil pred partijo in pred svoje ljudstvo. Če nekaj časa ni napravil nobene akcije, je bil nesrečen, razklan z občutkom krivde ...

V najhujši preizkušnji umre skoraj vsak, ki ni posebnega kova. Umre od gladi, žalosti ali pa zaradi razočaranja nad človeštvom. Mihajlo bi moral umreti od vsega.

Pa je vztrajal, ker je želel živeti in ker je mislil, da ni izpolnil svojega poslanstva. Jedki in grenki spomini so se zajedli vanj ko solna kislina v kovino in mu razjedali dušo. Pred vsako tvegano akcijo je iz njih črpal kot iz vodnjaka sredi puščave.

„Mehtii, jutri boš cel mož. Naj se zgodi s teboj karkoli.“ „Bom,“ si je obljubil.

Težko je ubiti človeka.

Kdor je omagoval v koloni vojnih ujetnikov, ki je pešila skozi stepe v neskončnost, zavita v ledeni piš, je dobil strel v tilnik. V taborišču so odbrali komisarje. Sredi stražne zime so jih slekli in gole privezali h kolom. Polivali so jih z vodo, da so čez noč oledeneli. Ljudje so umirali kot živina ...

Takrat so mu ponudili kot mnogim drugim:

„Vi, Azarbejdžanci, niste bili za sovjetsko oblast. Hočeš v našo vojsko? Da ali ne?“

Smrt ali življenje?

Konec vsega ali nova možnost za maščevanje?

Želel je živeti in se maščevati.

Sicer jih je šlo mnogo, prebrali so jim Stalinov ukaz številka 8, pa katerem je vsak vojak, ki se je vdal, napravil zločin zoper državo in ga je čakala zaporna kazen, oficirje pa ustrelitev.

„No, Mehtii, ali se dovolj svetlijo?“ mu je prijazno kakor bratu dejal Seidov in mu pokazal škornje. Mehtii se je zdrnil iz premišljevanja in odvrnil:

„Bleste se, kot bi bili last kakšnega generala. Pozna se ti, da si bil ordonanc.“

V mesto se je zgrinjal mrak. Strehe tesno stisnjenih hiš in blokov, ki so sestavljale obmorsko mravljišče, so temnele v vijoličasto pastelnih barvah. V pristanišču je tulila ladijska sirena.

Jubilejno leto krške škofije

Drugo leto bo krška škofija slavnostno obhajala svojo 900-letnico obstoja. V ta namen je pripravljali odbor za proslavo tega jubileja priredil minul teden v Celovcu tiskovno konferenco, na kateri so zastopniki tiska s predvidenimi prireditvami, ki se bodo odvijale v jubilejnem letu na cerkveno-zgodovinskih tleh: pri Gospej Sveti, v Krki, št. Pavlu, Strassburgu, Celovcu itd. Tudi koroški deželni muzej bo ob jubileju sodeloval z dvema razstavama v Celovcu: prva bo posvečena čaščenju svete Heme, katero častijo tudi v sosednji Sloveniji; druga pa koroškim Marijam, katerih je na Koroškem kar 76. Koroško javnost bodo potom tiska še podrobneje obveščali o jubilejnih prireditvah krške škofije.

KRŠKI PARTIZANI SO NAS OBISKALI

Zveza borcev iz Krškega je priredila v soboto in nedeljo 6. in 7. novembra izlet na Koroško. Pri Mlečniku v Kožentavri jih je pričakal predsednik Zveze koroških partizanov Karel Prušnik - Gašper in jih spremljal po Rožu. Po okrepčilu v gostilni Mihe Gabriela so obiskali partizansko grobišče v Svečah in z enominutnim molkom počastili spomin na padlega narodnega heroja Verdnika Matijo - Tomaža in ostale partizanske junake, ki skupaj počivajo na tem pokopališču.

Nato so nadaljevali pot preko Rožeka in Zoprač do Vrbskega jezera, za kratek čas pa so se ustavili na periferiji Celovca, da bi si ogledali znameniti Minimundus in Evropski park, vendar je bilo na žalost oboje že zaprto. Kosilo so imeli v Bilčovsu pri Miklavžu, kjer sta jih pozdravi-

la deželni poslanec in bilčovski župan Hanzi Ogris ter njegov oče, bivši deželni poslanec Janko Ogris starejši. Preko Celovca so se peljali krški gostje na pokopališče v Zrelec, kjer so položili venec ob spomenik tam pokopanih partizanov in žrtev fašizma. Prav tako so naslednji dan položili venec na skupnem množičnem grobišču v St. Rupertu pri Velikovu, kjer je pokopanih 83 partizanov.

Večerjali so v Veselah v penziju Janeza Wutteja - Luca. Ob tej priložnosti so krški gostje izročili predstavnikom Zveze koroških partizanov tri umetniške slike znanega slovenskega umetnika Božidarja Jakca, ki je preko krških partizanov poslal koroškim Slovincem svoje tovariške pozdrave. Krški izletniki so imeli s seboj tudi svojo godbo, ki je skrbela pri Lucu skupaj s podjunkskimi partizani za pester in resnično tovariški družabni večer.

Povabilo Zveze borcev iz Krškega, da jih koroški partizani obiščejo na Dolenjskem, so zastopniki Zveze koroških partizanov z veseljem sprejeli in obljubili, da jih kmalu obiščejo. Ker so bili med navzočimi tudi lovci, so se dogovorili, da povabijo na lov na divje svinje še slovensko lovsko društvo „Klub prijateljev lova“.

Mnenje vseh je bila enodušna ugotovitev, da so taka srečanja med borci iz Slovenije in Koroške ne samo izredno prijetna, temveč tudi zaželjena in potrebna.

Slovenska filharmonija spet gostuje v Celovcu

Glasbeno društvo za Koroško in koroška sekcija organizacije „Glasbena mladina“ prirejata v nedeljo 21. novembra 1971 v veliki dvorani celovškega Doma glasbe (Konzerthaus) koncert Slovenske filharmonije.

Orkester Slovenske filharmonije bo vodil dirigent Oskar Danon, kot solist pa bo sodeloval Toni Grčar (trobenta). Gostje iz Ljubljane bodo izvajali izredno zanimiv spored, ki bo obsegal skladbe mladega slovenskega skladatelja Iva Petriča, Josepha Haydna in Dimitrija Šostakoviča.

Vstopnice za nedeljski koncert so v predprodaji v Domu glasbe, in sicer v času od 9. do 12. ter od 14. do 18. ure.

Gostovanja orkestra Slovenske filharmonije iz Ljubljane so bila za celovško oziroma koroško občinstvo vedno posebno doživetje. Tako doživetje obeta tudi nedeljski koncert.

OBVESTILO

UDELEŽENCEM IZLETA V SARAJEVO

Slovenska prosvetna zveza obvešča vse prijavljene udeležence izleta v Sarajevo, da morajo biti v nedeljo 21. novembra točno ob 8. uri zjutraj na letališču Brnik, kjer jih bo sprejel predstavnik INEX TURISTA in jim na podlagi seznama prijaviteljev izročil vozovnice za letalo.

Kdor se izleta iz kakršnihkoli vzrokov ne bi mogel udeležiti, lahko svoje mesto odstopi komu drugemu, ker bi sicer zapadel vplačani prispevek; vendar mora v tem primeru „namestnik“ na letališču povedati ime prvotno prijavljenega udeleženca izleta.

Zaradi izredno velikega zanimanja bo podoben izlet prirejen tudi v nedeljo 5. decembra in bomo podrobnosti še objavili.

Slovenska prosvetna zveza

„Sramota za Avstrijo“

V zadnjem času množiči se primeri zločina skrungenja partizanskih grobišč in dejstvo, da varnostnim organom v nobenem primeru ba je ne uspe izslediti „neznanih storilcev“, čedalje bolj vznemirjajo in razburjajo široke demokratične kroge ne le pri nas na Koroškem, marveč tudi v sosednji Sloveniji. Tako prejema

tudi Zveza koroških partizanov številna pisma, v katerih zlasti bivši protifašistični borci izražajo svoj protest.

V pismu, ki ga je Zvezi koroških partizanov poslala krajevna organizacija zveze borcev v Senovem, je med drugim rečeno:

Edino vi, ki ste doživljali nasilje v času fašističnega terorja in ki danes še vedno živite v težkih okoliščinah svojega dela, boste lahko razumeli, s kakšnim ogorčenjem smo tudi mi sprejeli vest o ponovnem oskrunjenju partizanskega grobišča v Zrelec.

Ne bomo napačno ocenili, če pripominjamo, da se z gnusom in protestom nad tem dogodkom vsa Slovenija lahko sprašuje, kako dolgo bodo za to odgovorni avstrijski faktorji dovoljevali vandalizem, ne da bi zasledovali krivce in jih tudi kaznovali.

Ali ne postaja že vse to kulturna sramota za Avstrijo, ki je sicer znana po svojih velikih kulturnih vrednotah? Ali ne gre vse to že močno navzkriž z bodočimi dobrih sosedskimi odnosi in ali se podobni izpadi drugod po svetu, celo v manj kulturnih deželah, ne kaznujejo kot zločini? Ljudje, ki jim ni niti mrtvo telo vredno spoštovanja, ki so se pregrešili nad pieteto umrlih, pač ne spadajo med sodobnike današnje nove, naprednejše družbe.

Še enkrat — pridružujemo se ogorčenju slovenske javnosti nad ogabno oskrunitvijo grobišča v Zrelec v prepričanju, da bodo tokrat avstrijske oblasti drugače, bolj energično in efektivno pristopile k izsleditvi in kaznovanju omenjenih storilcev.

Krajevna organizacija zveze borcev v Brestanici, katere zastopniki so se v začetku tega meseca udeležili izleta na Koroško in so med drugim obiskali tudi partizansko grobišče v

Zrelec, kjer so pred spomenik položili venec, pa v svojem pismu Zvezi koroških partizanov med drugim poudarja:

Ne da se opisati našega presenečenja in revolta, ko smo v časopisu DELO čitali sporočilo, da so „neznanci“ po našem obisku ponovno oskruniti grobišče v Zrelec, katerega smo obiskali in tam položili spominski venec.

Vsi smo se ponovno spomnili besed tovariša Gašperja na tem spominskem prostoru, ko nam je razlagal, da je bilo grobišče, ob katerem smo stali, že enkrat oskrunjeno, a krivcev niso uspeli odkriti.

In to je bilo storjeno zopet nekaj ur po našem odhodu. Menimo, da bi se ob takšnem vandalizmu lahko zgražali in primerno ukrepali zlasti tisti, ki so za to postavljeni.

Prosimo, da tudi v našem imenu posredujete pri pristojnih avstrijskih oblasteh, da se krivce čim prej poišče in primerno kaznuje. Naj se odgovorni enkrat za vselej zavedajo, da so se tisti, ki počivajo v tem skupnem grobu, borili tudi za to, kar avstrijski narod danes uživa in je tudi iz tega razloga potrebno do njihovih zadnjih bivališč največje spoštovanje.

Jugoslavija in Avstrija podpisali pogodbo o medsebojni pomoči v primeru katastrof

Avstrijska in jugoslovanska delegacija Rdečega križa sta podpisali pogodbo o medsebojni pomoči v primeru katastrof. Za Avstrijo jo je podpisal predsednik Rdečega križa dr. Hans Lauda, za Jugoslavijo pa predsednik dr. Mesterovič. Namen pogodbe je, da nudita obe državi v primeru kakršne koli katastrofe ena drugi materialno pomoč, pomoč v strokovnem osebju, finančno pomoč in možnost izmenjave izkušenj, pridobljenih v različnih katastrofnih akcijah.

Jugoslovanska delegacija je po podpisu pogodbe obiskala tudi Koroško. Deželni glavar Sima je v prostorih deželne vlade priredil sprejem, katerega sta se poleg drugih udeležila tudi predsednik koroškega Rdečega križa dvorni svetnik državni poslanec dr. Kerstnig in

deželni socialni referent deželni svetnik Gallob. V kratkem nagovoru je deželni glavar poudaril pomen Rdečega križa kot pojma solidarnosti, ki povezuje narode vsega sveta. Izjavil je, da je politika dobrososedskih odnosov na ozemlju Alpe-Jadran že globoko vkoreninjena med ljudstvom. Okrepljeni stiki med avstrijskim in jugoslovanskim Rdečim križem pa se bodo kazali predvsem v čim tesnejšem sodelovanju med koroškim in slovenskim Rdečim križem.

Predsednik jugoslovanskega Rdečega križa dr. Mesterovič se je zahvalil deželnemu glavarju za prisrčni sprejem in za njegovo pozitivno pojmovanje vloge, ki jo igra Rdeči križ, kar bo dobrososedske odnose med Jugoslavijo in Avstrijo še bolj poglobilo.

REKORDNA PROIZVODNJA PRI AVSTRIJSKI DRUŽBI DRAVSKIH ELEKTRARN

V četrtek 11. novembra letos je Avstrijska družba dravskih elektrarn (ODK) zabeležila s 14,3 milijona kWh najvišjo dnevno proizvodnjo električnega toka, odkar družba sploh obstoja. S to energijo bi lahko mesto Celovec preskrbovali skoro en mesec. Kalorične elektrarne, ki tudi spadajo v Avstrijsko družbo dravskih elektrarn, so letos z 2 milijardami kilovatnih ur dosegle najvišjo produkcijo električne energije, ki jo sploh pomnijo.

Iz poročila ODK je nadalje razvidno, da je bil letos v oktobru s 304 milijoni kilovatnih ur dosežen absolutni mesečni rekord v proizvodnji kaloričnih elektrarn. V teh so meseca oktobra letos porabili 248.000 ton, od začetka leta pa preko 1,8 milijona ton premoga. Vodne elektrarne pa letos s proizvodnjo 1,06 milijarde kilovatnih ur (od začetka leta) napram lanskem letu (1970) zaostajajo za 300 milijonov kilovatnih ur električne energije.

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UK

lasje nad ušesi. Občudoval je pogum teh dveh mladih Rusov in bil na tihem ponosen, da je vpleten v najdrznejšo sabotažo v vsem času okupacije.

S svojo trdo žuljavo roko je dvignil kozarec, napil mednarodnemu bratstvu, rdeči revoluciji, v katero je neomajno veroval, se zanj boril vse življenje in v tem duhu vzgojil obe hčerki.

Ko sta legla, je Mihajlo dolgo strmela v mrak in mislila na Mirjam. Ah, njene mehke ročice, voljno telo, izzivajoče prsi, zvonki brezskrbni smeh... Če ne bi bilo vojne... Tako pa — kdo ve, če se bosta še srečala. Morda nikoli več. Skušal je odgnati misli, ki so ga pekile in spravljale v obup.

„Kaj tako prekleto molčiš, Mehti?“ je vprašal Seidov, ki bi se bil rad pogovarjal, da bi se zamotil.

„Razmišljam o Mirjam. Ta ženska je moj tip. Menda še nisem srečal podobne.“

„Tudi moj tip bi bila lahko,“ je žalostno dahnil Seidov. „Lepa je, pa še iznajdljiva in pogumna povrh.“

Mihajlo si je zaželel, da bi Mirjam potrkala na vrata in prišla k njemu. Noč mu je zaprla veke, pa je še vedno mislil nanjo. Videl jo je v visoki stepski travi, ožarjeno od sonca in radosti. Vabi ga in se mu umika, beži pred njim, dalje v stepo proti obrežju velike reke, prav tja, kamor je sam najraje hodil. Podi se za njo, jo ujame in dvigne v naročje... Zaspal je.

Zjutraj sta poležala. Pačakala sta, da ju je prišla buditi. Bila je sveža ko dih pomladnega jutra. Sedla je k Mihajlu na posteljo, mu segla z roko v lasje in ga pobožala po obrazu.

„Sinoči nisem mogla spati. Zelo sem bila vznemirjena. Tako rada bi prišla k vama, pa si nisem upala.“

„Vidiš! Čakala sva te skoraj do jutra. Škoda, da ne znamo brati misli.“

Ženske nežnosti ni okusil že vso dolgo vojno. Ob njenem božanju se je raznežil. Zbal se je zanj in nehotel se je čutil krivega, da so jo vpregli v tako nevaren posel.

„Se ne bojiš? Če te dobe pri nama, te bodo obesili z nama vred.“

„Ne bodo nas! Sicer pa se ne bojim umreti. Saj oče pravi, da ne vem, kaj je življenje, da sem mlada in neumna...“

Potem jima je prinesla zajtrk. Ni jima teknil. Tudi ona ni mogla jesti. Mihajlo se je pošalil, da je bolje, če stakne kroglo v prazna čreva kot v poln trebuh. Potem sta se obrila in oblekla vsak svojo uniformo. Mirjam pa ju je nadišavila z dišečo vodo.

„Zdaj dišiva, kot bi prišla iz bordela za boljše goste,“ se je šalil Seidov, Mihajlo pa si je ravnal odlikovanja — železni križec I. stopnje, ranjensko, jurišno in druge značke. Nadel si je kapo in napravil ledeno oster obraz.

„Ste pripravljeni?“ je rezko vprašal po nemško Seidova.

„Da, gospod poročnik,“ je odgovoril Seidov, oblečen v uniformo pehotnega podoficirja, in se izprsil.

„In najina prtljaga?“

„Prav tako.“

„Prav lepo sta odigrala generalke,“ je rekla Mirjam. „Hitler vaju ne bi razločil od Nemcev, tako popolna sta.“

Potem sta še enkrat pregledala vsebino usnjene kovčka in potovalne torbe, razstrelivo in detonatorje. Ker so bili prezgodnji, je Mihajlo vzel papir in jel s svinčnikom risati njen obraz. „Da bova imela vsaj nekaj za spomin. V dveh urah se razidemo in morda se ne vidimo nikoli več.“

Roke so ji rahlo zatrepetale, ko je vzela risbo.

„Oh, Mihajlo, napravil si me preveč lepo.“

„Takšno te vidim,“ je odvrnil. „In takšna mi boš vedno ostala v spominu.“

Opoldne so odšli. Dekle ju je počakalo skonca ulice, ob izložbi, v katero se je navidezno zastrmela. Potem ju je vodila po odročnih ulicah proti cilju. Hodila je deset metrov pred njima, da bi ju lahko s dogovorjenim znakom opozorila na patroljo vojne policije. Njuni dokumenti, ki so jih ponaredili v korpusu, niso bili ravno brezhibni.

Sonce je sijalo z jasnega neba, po ulicah so vrveli ljudje. Srečavali so vojake, ženske, moške, otroke. Od morja sem je vel topel duh po solnih izparinah in pristanski nesnagi. Včasih se je obrnila za stasitima oficirjema kakšna Italijanka, vojaki so ju pozdravljali. Tudi onadva sta pozdravljala višje po činu — tako strumno sta salutirala, kot bi bila pravkar prišla iz vojaške akademije. Držala sta se kot samozavestna Nemca, ki se jima ne mudi in ju ne more nihče zadržati na polji k cilju.

Mihajlo se je že povsem umiril. Sicer je imel gumb na toku s pištolo zelo rahlo zapet, v žepu pa še eno pištolo, a vendar ni razmišljal o tej skrajnosti. Rajši je gledal v vitko Mirjam, ki je drobno stopicala pred njima in se v bokih rahlo pozibavala, včasih pa se je ozrla nazaj in ju nagradila z bodrilnim nasmeškom.

Šli so mimo poslopja z majhnim vrtom, ograjenim z železno ograjo. Okna so bila zasrta z roletami. Hiša je bila videti prazna in zapuščena. Pred vrati je visela kovinska svetilka.

„Bordel za oficirje,“ je dejal Mihajlo Seidovu, ki je pasel oči po nemih oknih. „Tu ožive ženske šele ponoči. Ponedeljevski spe kot zaklane. No, saj so res zaklane in pavožene,“ se je nasmešnil. „Tudi te moram obiskati ob priložnosti.“

Seidov se je zarežal:

„Povsod tam je treba iskati Nemce, kjer zadovoljujejo svoje potrebe. Po takih kotih so mnogo manj pozorni kot na fronti. Ali ni to povsem naravno?“

RICHARD WRIGHT

Rodni sin

(ODLOMEK)

„Hej, Bigger!“
 „Kaj je, Gus?“
 „Nič. Si videl kje G. H. ali Jacka?“
 „Ne. Ti?“
 „Ne. Imaš cigareto?“
 „Da.“

Bigger je izvlekel iz žepa zavojček in ponudil Gusu cigareto; potem si je prižgal svojo in podržal vžigalico še Gusu. S hrbiti sta se naslanjala na rdeč opečnat zid neke stavbe in kadila. Cigareti sta se svetlo odražali na njunih črnih bradah. Bigger je gledal proti soncu, ki je v slepeči rumenini žarelo na vzhodu. Na nebu nad njim je plavalo nekaj velikih, belih oblakov. Molče je pihal dim, sproščen in prijetno brezbrizen. Vsak najmanjši premik na cesti je vzbudil v njem nehoteno radovednost. Podzavestno je sledil z očmi vsakemu avtomobilu, ki je pribrel po gladkem, črnem asfaltu. Mimo je prišla neka žena in opazoval je mehko zibanje njenega telesa, dokler ni izginila v neko vežo. Zavzdihnil je, se popraskal po bradi in zamrmral:
 „Prijetno toplo, danes.“
 „Ja,“ je odvrnil Gus.

„Tole sonce človeka bolj greje kot tisti stari radiatorji, ki jih imamo doma.“
 „Ja. Njim mogočni, beli gospodarji kajpak ne privoščijo dovolj vročine.“
 „In vedno trkajo na vrata zaradi denarja.“
 „Veselim se že poletja.“
 „Jaz tudi,“ je rekel Bigger. Stegnil je roke nad glavo in zazehal, da so se mu ovlažile oči. Ostre linije jeklene in kamnitega sveta so se stopile v meglene valove. Pomežiknil je in spet postal trd, brezčuten in razločen. Valujoče premikanje na nebu je pritegnilo njegovo pozornost in dvignil je pogled. Na temni modrini so se pričele vijugati tanke, bele črte. Visoko v zraku je letalo risalo črke.

„Poglej!“ je rekel Bigger.
 „Kaj?“
 „Gori, letalo, ki piše črke,“ je odvrnil Bigger in pokozal proti nebu.

„Je!“
 Mežikala sta v tanek pramen izpuščene pare, iz katere je nastajala beseda UPORABLJAJTE... Letalo je bilo tako daleč, da sta ga od časa do časa zaradi slepeče sončne svetlobe izgubila iz oči.
 „Komaj ga je opaziti,“ je dejal Gus.

„Videti je kot majhen pišč,“ je zavzdihnil Bigger v otroškem začudenju.

„Belci seveda smejo upravljati z letali,“ je rekel Gus.

„Ja,“ je hrepeneč odvrnil Bigger. „Oni lahko počenjajo vse.“

Drobno letalo je brez šuma krožilo in se prekopicavalo v zraku, izginilo in se spet prikazalo. Za seboj je puščalo dolgo sled belega puha, podobnega iz tube iztisnjeni penasti kremi. Puhasta sled se je širila in naravnala ter se pričela na koncih počasi izgubljati v zrak. Letalo je izoblikovalo drugo besedo: SUPER...

„Kaj misliš, kako visoko je avion?“ je smehljaje vprašal Bigger.

„Ne vem. Morda sto milj, morda tisoč.“

„Če bi imel srečo, bi lahko vozil tako stvarco,“ je zamrmral Bigger zamišljeno, kot bi govoril samemu sebi.

Gus je povsili kotičke ust. Odmaknil se je od zidu, se pretegnil in snel čepico. Nato se je globoko priklonil in s posmehljivim spoštovanjem odvrnil:

„Da, gospod.“

„Pojdi k vrugu,“ je z nasmehom odgovoril Bigger.

„Da, gospod,“ je zopet ponovil Gus.

„Če bi imel srečo, bi lahko vozil letalo,“ je rekel Bigger.

„Če ne bi bil črn in če bi imel denar in če bi ti dovolili obiskovati pilotsko šolo, bi lahko upravljal z avionom,“ mu je odgovoril Gus.

Kak trenutek je Bigger razmišljal o vseh „če“, ki jih je naštel Gus. Potem sta oba fanta izbruhnila v bučen smeh in se gledala s priprtimi očmi. Ko se je njun smeh polegel, je Bigger na pol vprašal, na pol izjavil:

„Res smešno, kako ravnajo z nami belci, ali ne?“

„Bolje, da je smešno,“ je odvrnil Gus.

„Morda imajo prav, da nas ne marajo za pilote,“ je rekel Bigger. „Če bi jaz poletel z avionom, bi vzel s seboj nekaj bomb in jih odvrnel. Prekleta, da bi jih!...“

Spet sta se zasmejala in še vedno gledala navzgor. Letalo je jadrilo in se spuščalo ter izpisalo še eno besedo na nebesni svod: BENCIN...

„Uporabljal je super bencin,“ je zamišljeno rekel Bigger. Besede so se mu počasi valile iz ust. „Bog, kako rad bi letal tam gori, pod nebom.“

„Bog ti bo pustil letati, ko ti bo v nebesih dal peruti,“ je odvrnil Gus.

Vnovič sta se zasmejala. Naslanjala sta se na zid in kadila. Zaradi sonca sta pobesila veke. Avtomobili so brzeli mimo na svojih gumijastih obrokih. Biggerjev obraz je bil v močnem soncu kovinsko črn. V njegovih očeh je ležalo zamišljeno, otoplo zadovoljstvo, kot da bi se mu hotela rešitev uganke, s katero se že tako dolgo muči in bori, izmuzniti, pa ga vendar neudržljivo spodbuja, da še naprej išče njeno rešitev. Tišina ga je vznemirjala; rad bi storil nekaj, kar bi ga odvrnilo od misli na ta problem.

„Pojdimo se belce,“ je dejal. Mislil je na igro, v kateri so on in njegovi

prijatelji posnemali obnašanje in navade belcev.

„Se mi ne ljubi,“ je odvrnil Gus.

„General!“ je dejal Bigger z zvonečim glasom in pogledom, polnim pričakovanja.

„Uh, za vruga! Nočem se igrati,“ je zajavkal Gus.

„Prišli boste pred vojaško sodišče,“ je nadaljeval Bigger, izgovarjajoč besede z vojaško razločnostjo.

„Črnc, ti si bedak!“ se je zasmejal Gus.

„General!“ je poskusil Bigger, znova, odločneje.

Gus ga je naveličano pogledal, se nato pretegnil, salutiral in odgovoril:

„Da, gospod.“

„Pošljite ob mraku svoje može preko reke in naskočite svoražnika z levega boka,“ je ukazal Bigger.

„Da, gospod.“

„Pošljite peti, šesti, sedmi regiment in napadite s tanki, plini, letali in pehoto,“ je nadaljeval Bigger z nagrbnčenim čelom.

„Da, gospod!“ je spet odgovoril Gus in udaril skupaj s petami.

Kak trenutek sta bila tiho in se gledala. Njuna ramena so bila potisnjena nazaj in ustnice stisnjene, da bi zadržala smeh, ki ju je vedno močnejše posiljeval. Potem pa sta se zakrohotala, delno sebi, deloma mogočnemu belemu svetu, ki se je v soncu pred njima širil in kipel kvišku.

„Povej, kaj je to levi bok?“ je vprašal Gus.

„Ne vem,“ je odgovoril Bigger.

„To sem slišal v kinu.“

Spet sta se smejala. Čez nekaj časa sta se pomirila, se naslonila na zid in si prižgala cigareti. Bigger je opazil, da je Gus dvignil roko k ušesu, kot da bi v njej držal telefonsko slušalko, in desno roko k ustom, kakor da govori v telefonski oddajnik.

„Halo,“ je dejal Gus.

„Halo,“ je odvrnil Bigger. „Kdo tam?“

„Tu gospod J. P. Morgan,“ je odgovoril Gus.

„Da, gospod Morgan,“ je rekel Bigger; njegove oči so se napolnile s porogljivo ponižnostjo in spoštljivostjo.

„Prodajte danes dopoldne na borzi dvajset tisoč delnic naše tvrdke,“ je odgovoril Gus.

„Po kakšni ceni, gospod?“ je vprašal Bigger.

„Spravite jih v promet po kakršni koli ceni,“ je rekel Gus in se trenutno vznemiril. „Preveč jih imamo v rokah.“

„Da, gospod,“ je odvrnil Bigger.

„In telefonirajte mi ob dveh popoldne v moj klub, da mi boste povedali, če me je klical predsednik,“ je rekel Gus.

„Da, gospod Morgan,“ je odvrnil Bigger.

Gibi njunih rok so nakazovali, da sta obesila telefonski slušalki; potem sta se dvakrat priklonila in se zasmejala.

„Stavim, da se ravno tako pogovarjajo,“ je dejal Gus.

„Ne bi bil nič presenečen,“ je odvrnil Bigger.

Spet sta umolknila. Čez nekaj časa je Bigger dvignil roko k ustom in pričel govoriti v navidezni telefonski oddajnik.

„Halo,“ je odvrnil Gus. „Kdo tam?“

„Govori predsednik Združenih držav,“ je rekel Bigger.

„Oh, da gospod predsednik,“ je odvrnil Gus.

„Ob štirih popoldne sklicujem vladno sejo in vi kot minister morate tudi priti.“

„Razumem, gospod predsednik,“ je dejal Gus, „toda sem precej zaposlen. V Nemčiji so začeli po nepotrebnem razsajati in poslati jim moram protestno pismo.“

„Toda sestanek je važen,“ je dejal Bigger.

„O čem pa boste razpravljali na vladni seji?“ je vprašal Gus.

„No, saj razumete, gre za črnce. Vseposvod po deželi so se pričeli upirati,“ je dejal Bigger in se trudil, da bi zadržal smeh. „Nekaj moramo ukreniti s tem črnim življenjem...“

„Ah, če gre za črnce, bom gotovo prišel, gospod predsednik,“ je rekel Gus.

Obesila sta dozdevni slušalki, se naslonila na zid in se smejala.

Mimo je pridrdral tramvaj. Bigger je vzdihnil in zaklel.

„Prekleti!“

„Kaj je narobe?“

„Ničesar nam ne dovolijo.“

„Kdo?“

„Belci.“

„Tako govoriš, kot da bi to prav zdaj ugotovil,“ je dejal Gus.

„Ne, samo navaditi se ne morem na to misel,“ je odvrnil Bigger. „Pri-segam pri bogu, da se ne morem. Vem, da ne bi smel razmišljati o tem, toda vsakokrat, kadar mislim nanje, se mi zdi, da mi nekdo potiska razbeljeno železo skozi grlo!“

Poglej! Mi živimo tukaj, oni tam. Mi smo črni, oni beli. Oni imajo vse, mi ničesar. Oni lahko počenjajo vse, mi ničesar. To je prav tako, kot bi živeli v ječi. Zdi se mi, da preživim polovico življenja na zunanji strani sveta in gledam vanj skozi luknjo v ograji...“

„Uh, saj nima smisla, da se takole gnjaviš. To nikomur ne koristi,“ je dejal Gus.

„Veš kaj?“ je dejal Bigger.

„Kaj?“

„Včasih se mi zdi, da se mi bo pripetilo nekaj strašnega,“ je dejal Bigger, s trpkim ponosom v glasu.

„Kaj misliš s tem?“ je vprašal Gus in ga naglo pogledal. V njegovih očeh je ležal strah.

„Ne vem. Samo čutim tako. Vsakokrat ko se spomnim, da sem črn, oni pa beli, da sem jaz tukaj in oni tam, zaslutim, da se mi bo zgodilo nekaj strašnega...“

„Uh, za božjo voljo! Saj ne moreš ničesar spremeniti. Le zakaj se mučiš s tem? Ti si črn, oni pa delajo zakone...“

„Zakaj moramo živeti na robu mesta? Zakaj nam ne dovolijo upravljati z letali in ladjami...“

Gus ga je dregnil s komolcem in dobrodušno zamrmral:

„Uh, črnc, nehaj misliti na to, sicer se ti bo še zmešalo.“

Letalo je izginilo z neba in beli kosmiči plavajočega dima so bili le še na redko posejani; izginjali so. Ker je bil živahne narave in mu je bilo dolgčas, je Bigger spet zazehal in dvignil roke visoko nad glavo.

„In sploh nič se ne zgodi,“ je potožil.

„Kaj bi pa rad, da bi se zgodilo?“

Domislice

- To je bil zakon iz ljubezni: on in ona sta ljubila denar.
- Samo to bi rad vedel, kdo je človeka označil za razumno žival; to je bila gotovo najbolj prenačljena označitev, ki jo je kdaj kdje izrekel.
- Kadar je človek toliko nekoristen in neumen, da ne zna v življenju početi prav ničesar, mu še vedno preostaja dovolj inteligence, da vozi avto.
- Če bi se dala človeška ošabnost telesno upodobiti, bi bilo človeštvo pod njo pokopano kot mravljišče pod visoko goro.
- Povprečni človek potrebuje dela drugih, ustvarjalcu zadoščajo njegova lastna dela.
- Tujina človeka vabi, domovina ga privlačuje.
- Življenje je kakor potovanje skozi predor: večših poljub, večših klofuta.
- Pobratimstva, ki se sklepajo zaradi koristi, se zaradi koristi tudi razdirajo.

„Karkoli,“ je odvrnil Bigger, s širokim zamahom svoje črne dlani, z zamahom, ki je zajemal vse mogoče dejavnosti na tem svetu.

Potem sta uprla oči v modrosivega goloba, ki se je spustil med jeklene tračnice in pričel ošabno stopicati gor in dol. Nemirno je krilil s peruti in s kraljevskim ponosom pripogibal svoj debeli vrat. Tedaj je priropotal mimo tramvaj in golob se je naglo dvignil v zrak. Njegova krila so bila povsem stegnena in tako napeta, da je Bigger videl skozi njegove prosojne vršičke zlato sonce. Nagnil je glavo in opazoval sivomodrega ptiča, ki je krožil in krilil in izginil čez rob neke visoke strehe.

„No, če bi mogel vsaj kaj takega,“ je dejal.

Gus se je zasmejal.

„Črnc, ti si bedak.“

„Stavim, da smo edina bitja v mestu, ki ne morejo tja, kamor bi jih bila volja, in početi, kar bi hoteli.“

„Ne gnjavi se s tem,“ je rekel Gus. „Ne morem si kaj, da se ne bi.“

„Samo zato se ti zdi, da se ti bo zgodilo nekaj hudega,“ je rekel Gus. „Preveč misliš.“

„Kaj za vruga naj naredim?“ je vprašal Bigger in se obrnil h Gusu.

„Napij se in prespi.“

„Ne morem. Niti prebite pare nimam.“

Bigger je zmečkal cigareto, si vzel drugo in ponudil tudi Gusu zavojček. Nadaljevala sta s kajenjem. Ogromen tovornjak je švignil mimo in dvignil ostanke belega papirja proti soncu, koščki so se počasi polegali na tla.

„Gus?“

„Ha?“

„Ali veš, kje žive belci?“

„Ja,“ je odvrnil Gus in pokazal proti vzhodu. „Čez progo, na Cottage Grove Aveniji.“

„Ne, ni res,“ je odvrnil Bigger.

„Kaj misliš s tem?“ je vprašal zbe-gano Gus. „Kje pa živijo, potem?“

Bigger je stisnil pest in zdrobil svoja sončna očala.

„Natanko tu doli, v mojem želodcu,“ je odvrnil.

Gus ga je predirljivo pogledal, potem pa umaknil svoj pogled, kot da bi ga bilo sram.

„Da, vem, kaj misliš,“ je zamrmral.

„Vedno, kadar mislim nanje, jih čutim.“

„Ja, v prsih in v grlu tudi,“ je odvrnil Gus.

„Žejo kot ogenj.“

„Da včasih še dihati ne morem.“

Biggerjeve oči so bile široko razprte in pohlevne. Strmele so v prostor.

Smeh stoletij

Dvajsetletni nemški pisatelj Ludwig Börne je bil v družbi starejših gospodov. Eden izmed njih je trdil, da so njegovi nazori edino pravilni, Börne pa mu je ugovarjal. Ogorčeni diskutant se je razhudil in zavpil:

„Molčite, mladenič! Ko sem bil v vaših letih sem bil še osel!“

Börne mu je lakonsko odgovoril:

„Potem pa ste zelo dobro ohranjeni, gospod!“

Börne ni niti pred smrtjo izgubil svoje dobre volje. Na dan njegove smrti mu je zdravnik dejal:

„Kašelj vas danes bolj utruja.“

„To je pa čudno, saj sem se celo noč vadil v kašljanju,“ mu je odvrnil pisatelj s slabotnim glasom.

Pesnik Uhland je bil zelo molčeč tudi nasproti svoji družini.

Celo v pismih, kolikor jih je napisal domačim, je bil zelo redkobeseden. Zato je njegova žena nekoč dejala:

„Vse stvari na svetu imajo dve strani, le pisma mojega moža imajo samo po eno stran.“

Ko so komika Wenzla Scholza v revolucijskem letu 1848 vprašali, kaj je storil za domovino, je dejal:

„Tresel sem se za domovino.“

Filozofa pesimizma Schopenhauerja so vprašali, kdo je pametnejši, ženske ali moški. Odgovoril je kratko:

„Seveda so ženske pametnejše.“

Ženske so ploskale tej izjavi znanega sovražnika žensk, dokler ga ni ena vprašala:

„Zakaj pa!“

„Zato, ker stopajo v zakon z moškimi. Moški so manj pametni prav zato, ker sklepajo zvezo z ženskami.“

RADIO CELOVEC

Poročila: 5.00 — 6.30 — 8.00 — 10.00 — 13.00 17.00 — 19.00 — 20.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00.

Dnevno oddaje: (razen ob sobotah, nedeljah in praznikih): 5.05 Ljudske viže — 5.30 Kmetijske oddaje — 5.33 Ljudske viže — 5.40 Jutranja opažanja — 5.45 Pisane jutranje melodije — 6.00 Jutranja gimnastika — 6.35 Glasba in dobri nasveti — 6.45 Deželni razgled — 7.00 Glasbeni mozaik — 7.45 Lokalna poročila — 8.05 Godba na pihala — 8.15 Oddaja za ženo — 9.00 Za prijatelje stare glasbe — 10.05 Operetni koncert — 11.25 Oddaja za podeželje — 11.45 Za avtomobiliste — 13.05 Deželni razgledi — 13.30 Glasba po kosilu — 13.45 Slovenska oddaja — 15.30 Še vedno priljubljeno — 16.15 Ženska oddaja — 18.10 Odmev časa — 18.40 Šport — 18.45 Note in beležke — 18.55 Lahko noč otrokom — 19.03 Pregled sporeda — 19.05 Zabeležite si — 19.35 Melodija in ritem — 20.05 Deželna poročila — 22.10 Šport iz vsega sveta.

Sobota, 20. 11.: 5.05 Ljudske viže — 7.55 Naš hišni vrt — 10.00 V prestrem zaporedju — 11.00 Naša lepa domovina — 13.50 Za zbiralce znamk — 14.00 Zabavni koncert — 15.25 Nogometna tekma za evropski pokal Italija—Avstrija — 16.15 Voščila — 17.10 Glasba in dobra volja — 18.00 Mala solistična parada — 18.40 Umetnostna in kulturna kritika — 19.40 Melodija in ritem — 20.10 Od melodije do melodije — 21.00 Operetne melodije — 21.30 Kabinet dr. Nonsena — 22.22 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 21. 11.: 6.10 Igra na orgle — 6.35 Ljudska glasba — 7.35 Veselo nedeljsko jutro — 8.05 Zveneč jutranji pozdrav — 8.15 Kaj je novega — 9.45 Dunajski zajtrk z glasbo — 10.30 Radijska pripovedka — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.10 Ogledalo Mestnega gledališča — 13.45 „Potovanje v domovino“ — 14.30 Voščila — 16.00 Otroška oddaja — 16.30 Glasba bratov Schrammel — 17.05 Plesna glasba — 18.00 Majhen večerni koncert — 18.30 Pogovor o umetnosti — 18.45 Zborovska petje — 19.00 Nedeljski šport — 19.30 Govori deželni glavar Sima — 19.40 Deželni razgledi — 20.10 Avstrijska rallye — 21.15 Zveneča Avstrija.

Ponedeljek, 22. 11.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Šolska oddaja — 10.30 Pustolovci v romanu — 11.00 Ljubljenske pesmi iz Gradišanske — 14.30 Knjižni kotiček — 15.00 Komorna glasba — 16.15 Za ženo: Ravnanje s tehničnimi napravami — 16.30 Otroška od-

SAK POSTAL JESENSKI PRVAK

Nogometna sezona se polagoma pomika proti koncu in prevladovati bo zopet začel zimski šport. Slovenski atletski klub je preteklo nedeljo odigral na domačem igrišču svojo zadnjo nogometno prvenstveno tekmo letošnje jesenske sezone, za nasprotnika je imel nogometno moštvo iz Važenberka. Tekma ni stala na visokem nivoju, ker so se slovenski nogometaši prilagodili slabemu nogometu nasprotnika. S pričakovano zmago 5:1 si je SAK utrdil položaj na vrhu lestvice in zaradi remija najhujšega konkurenta iz Metlove, ki je igral proti St. Michaelu v Labotski dolini 1:1, povečal za eno točko prednost pred nasledovalci. Kakor smo domnevali, se torej na lestvici ni poglobitveno spremenilo.

Slovenski atletski klub je postal jesenski prvak v svojem razredu. Zanimivo je dejstvo, da so slovenski nogometaši dosegli v pretekli prvenstveni dobi drugo najboljšo razmerje golov in zbrali tudi drugo največjo vsoto točk med vsemi koroškimi nogometnimi klubi. V trinajstih igrah so osvojili 23 točk in dosegli razmerje golov 59:17. Jesenski prvak 2. razreda D je torej po zadnjih podatkih povprečno 4,5-krat zatresel mrežo vsakega nasprotnika, kar je po enoletnem obstoju tega moštva ogromen podvig. Nogometaši slovenskega atletskega kluba in njihovi prijatelji so po osvojitvi jesenskega prvenstva imeli skromno slavo pri Pušniku v Ločah, ki je potekalo v prijetnem vzdušju.

V tekmi proti Važenberku so dosegli gole Folti Waldhauser (2), Peter Waldhauser, Stanko Olip in Gustl Zablatnik.

Če primerjamo kader nogometašev Slovenskega atletskega kluba z ostalimi klubi iste skupine, lahko mirno pričakujemo drugo polovico prvenstva. V celoti je namreč prijavljenih pri nogometni zvezi kar 25 nogometašev. V preteklem jesenskem prvenstvu pa so izvrstno zastopali Slovence v koroški športni javnosti Jože Mikl, Hanzej Hribar, Mirko Oraž, Martin Rogl, Tone Olip, Bartolomej Lampichler, Bernhard Wakounig, Hanza Hornböck, Stanko Olip, Peter in Folti Waldhauser, Jožko Vrolih, Marjan Pandl, Gustl Zablatnik, Miha Zablatnik in Johann Woschitz.

Prav tako kot SAK je osvojilo naslov jesenskega nogometnega prvaka tudi moštvo St. Janža v Rožu v 2. razredu B.

KOŠARKA V JUGOSLAVIJI

Hudo presenečenje je morala v nedeljo doživeti košarkarska ekipa Olimpije iz Ljubljane v Slavonskem Brodu, kjer je odigrala prvenstveno tekmo jugoslovanske zvezne košarkarske lige proti tamkajšnjemu moštvu Orioliku. Ljubljancani, ki so teden prej blesteli zaradi zmage nad državnim prvacom Jugoplastiko, so zadnjo tekmo izgubili s 65:71 (43:36). Poraz je hudo prizadel privržence Olimpije, saj je Oriolik edino moštvo, ki proti Ljubljancanom še ni nikoli zmagalo. Po dveh tekmah državnega prvenstva sta se priborili na vrh lestvice Crvena zvezda iz Beograda in Lokomotiva iz Zagreba. Obe moštvi še nimata poraza. Jugoslovanski prvak Jugoplastika se je moral v Skopju proti Rabotničku hudo boriti za zmago, ki je izpadla z 71:69 (39:32) zelo pičlo. Prihodnjo soboto bo v Ljubljani velik spektakel, ko bo v Tivoli prišla vodilna Crvena zvezda, najožji favorit letošnjega prvenstva.

BOKSARSKI DVOBOJ V ŠT. VIDU

Preteklo soboto je bil v Št. Vidu ob Glini mednarodni boksarski dvoboj, v katerem so se pomerili BC Št. Vid in slovenski bokserji železničarskega športnega društva iz Maribora. Primerjalni dvoboj, ki je pomenil za Korošce hkrati tudi zaključek letošnje sezone, je potekal pred 350 gledalci, ki so navdušeno spremljali kvaliteto slovenskih športnikov. Slovenci so dvoboj zasluženo odločili v svojo korist z 12:6 točkami. Izkazali so se posebno pri udarcih in v hitrosti. Mednarodni dvoboj je štel v vrsto prijateljskih srečanj, ki jih gojita boksarska kluba.

NOGOMET AVSTRIJA—ITALIJA

Avstrijska nogometna reprezentanca bo jutri, soboto 20. novembra, igrala v Rimu proti italijanski nogometni reprezentanci povratno tekmo v okviru kvalifikacijskih tekem skupine 6 za evropsko prvenstvo. Televizija bo kvalifikacijsko tekmo z vicešampionom sveta direktno prenašala v času od 14.25 do 16.15 ure. V nedeljo pa bo velika nogometna predstava v celovškem mestnem stadionu, kjer si bosta v predigrki tekmi Avstrija Celovec—VSV stali nasproti avstrijska in italijanska nogometna reprezentanca „pod 23“. Mednarodna nogometna tekma se bo pričela ob 13. uri.

Pavlihovala pratika PRIROČNIK DOBRE VOLJE

Tradicionalni priročnik dobre volje in zdravega humorja — PAVLIHOVA PRATIKA — je spet tukaj.

Tudi za leto 1972 je PAVLIHOVA PRATIKA izšla v priljubljenem žepnem formatu (da je lahko vedno „pri roki“) ter obsega skoraj 200 strani najrazličnejših prispevkov v besedi in sliki, ob katerih bo tudi še tako resen človek težko ostal resen.

Za vse tiste, ki se radi sprostijo ob zdravem humorju, je PAVLIHOVA PRATIKA nepogrešljiv vir veselih zgodb in šal ter jim bo pripravila marsikatero uro zabave.

PAVLIHOVA PRATIKA stane samo 10 šilingov ter jo spet lahko kupite ali naročite v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu, Wulfengasse. Toda ne čakajte predolgo, da vas ne bodo prehiteli drugi in se namesto vas zabavali ob PAVLIHOVI PRATIKI!

Avstrija 1

Sobota, 20. 11.: 13.30 Jazz — 14.25 Nogomet Italija—Avstrija — 16.20 Listama v slikanici — 16.40 Za otroke — 17.05 Pika Nogavička — 17.35 Za družino — 18.00 Tedenki obzornik — 18.20 Otrokom za lahko noč — 18.25 Kultura aktualno — 18.50 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Kukavičje jajce, veseloigra — 21.50 Šport — 22.30 Čas v sliki — 22.35 Nemirna kri, film.

Nedelja, 21. 11.: 15.30 Doktorji — 16.20 Kontakt — 16.50 Spotlight — 17.40 Otrokom za lahko noč — 17.45 Cirkuški direktor Johnny Slate — 18.30 Gore in zgodbe — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 Šport — 20.15 UNICEF-gala 1971 — 21.30 Rondo o zlategem teletu — 22.15 Čas v sliki — 22.30 Iz moje knjižnice.

Ponedeljek, 22. 11.: 18.00 Znanje aktualno — 18.20 Otrokom za lahko noč — 18.25 Silke iz Avstrije in Južne Tirolske — 18.50 Pogled nazaj v filmu — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Bonanza — 21.05 Poštni predal 7000 — 21.20 V bokсах — 22.20 Čas v sliki.

Torek, 23. 11.: 18.00 Tečaj angleščine — 18.20 Otrokom za lahko noč — 18.25 Kultura aktualno — 18.30 Zahodno od Santa Fe — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Prostor za živali — 21.00 Gledališče in diskusija: Praznik za Borisa — 23.25 Čas v sliki.

Sreda, 24. 11.: 10.00 Kaj morem postati — 10.30 Renesansa — 11.00 Krim, obveščevalna služba v Indiji — 12.50 V bokсах — 16.30 Za otroke: Začarana jabolka — 17.15 Mala abeceda športa — 17.35 Lassie, zgodba psa — 18.00 Tečaj francoščine — 18.20 Otrokom za lahko noč — 18.25 Silke iz Avstrije — 18.50 Ljubi stric Bill — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 ORF-report — 21.15 Gospodarica Stradonitz, film — 22.35 Čas v sliki.

Četrtek, 25. 11.: 10.00 Orožje za 16.000 mož — 10.30 Angleško gledališče — 11.30 Avstrijska carina — 12.00 Fizika za vse — 18.00 Tečaj italijanščine — 18.20 Otrokom za lahko noč — 18.25 Športni mozaik — 18.50 Zadeva iz sosedstva — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Kardinal Theo-

daja — 17.10 Misli in pesmi o vsakdanosti in posebnosti — 18.00 Oddaja kmetijske zbornice — 18.45 Note in beležke — 19.15 In ljudje so tako prijetni — 19.35 Melodija in ritem — 20.10 Radijska igra — 21.30 Koroška kmečka ohcet iz leta 1819.

Torek, 23. 11.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Pripovedke iz Avstrije — 9.30 Dežela ob Dravi — 10.15 Dobrotniki človeštva — 10.30 Celo leto smo veseli — 10.45 Knjige, okno v svet — 11.00 Ljudski plesi — 14.30 Za mladino — 14.45 Ljudska prosveta na Koroškem — 16.15 Za ženo: Opravek s tehničnimi napravami — 16.30 Lovska latovščina — 17.10 Ne prezirajte mojstrov — 18.00 Oddaja sindikalne zveze — 18.45 Note in beležke — 19.15 In kaj pravite vi? — 19.35 Melodija in ritem — 20.10 Orkestrski koncert.

Sreda, 24. 11.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Doživeta zgodovina — 9.30 Vesele note — 10.15 Šolska oddaja — 10.30 V Andih kipi — 11.00 Ljudska glasba — 14.30 Koroški visokošolski obzornik — 15.00 Igra na orgle — 16.15 Za ženo: Opravek s tehničnimi napravami — 16.30 Operetni koncert — 17.10 V dunajski kavarni — 18.00 Oddaja združenja industrialcev — 18.45 Note in beležke — 19.15 Jezik domovine — 19.35 Melodija in ritem — 20.10 Domovina Avstrija — 21.00 Za prijatelja planin — 21.15 Staroavstrijska slikanica.

Četrtek, 25. 11.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Živo gospodarstvo — 9.30 Vesele note — 10.00 Šolska oddaja — 10.30 Osnove za razvoj spora med Vzhodom in Zahodom — 11.00 Ljudska glasba — 14.45 Zabeleženo na koroških cestah — 16.15 Za ženo: Opravek s tehničnimi napravami — 16.30 Otroška oddaja — 17.10 Operetna glasba — 17.50 Pravica do poprave škode — 18.00 Oddaja zbornice obrtnega gospodarstva — 18.45 Note in beležke — 19.15 Na obisku pri koroških zborih — 19.35 Melodija in ritem — 20.10 Koroški hišni koledar — 21.15 Iz domačega glasbenega življenja — 22.20 Veliki orkester avstrijskega radia.

Petek, 26. 11.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Klavirska glasba — 10.30 Bodočnost v ogledalu utopične književnosti — 11.00 Ljudska glasba — 14.30 Koroški profil — 14.45 Koroški avtorji — 15.00 Stara in nova zborovska glasba — 16.15 Žena v kmetijstvu — 16.45 Otroški zbori — 17.10 Glasba za konec ledna — 18.00 Oddaja delavske zbornice — 18.45 Note in beležke — 19.15 Veselo in zabavno — 19.35 Melodija in ritem — 20.10 Zveneča alpska dežela — 21.10 Pogovor čez mejo — 21.40 Poskočno zaigrano — 22.20 Preko meja.

Slovenske oddaje

Sobota, 20. 11.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 21. 11.: 7.00 Duhovni nagovor — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 22. 11.: 13.45 Informacije — Iz slovenske literarne delavnice.

Torek, 23. 11.: 13.45 Informacije — Od popevke do popevke — Cerkev in svet.

Sreda, 24. 11.: 13.45 Informacije — Žena, družina, dom.

Četrtek, 25. 11.: 13.45 Informacije — Kulturna panorama — Koncert zborov SPZ v Piberku.

Petek, 26. 11.: 13.45 Informacije — Veseli val.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 4.30 — 5.00 — 7.00 — 8.00 — 9.00 — 11.00 — 12.00 — 13.00 — 14.00 — 17.00 — 18.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 4.30 Dobro jutro — 5.30 Danes za vas — 5.45 Informativna oddaja — 6.00 Jutranja kronika — 6.30 Informativna oddaja — 7.25 Pregled sporeda — 7.45 Informativna oddaja — 10.00 Danes popoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tujе goste — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priporočaj vam — 15.00 Dogodki in odmevi — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 19.00 Lahko noč otroci — 19.10 Obvestila — 19.30 Radijski dnevnik — 23.05 Literarni nokturmo.

dor Innitzer, dokumentarna oddaja — 21.50 Mednarodni jahalni turnir — 23.20 Čas v sliki.

Petek, 26. 11.: 10.00 Neznano sosedstvo — 10.30 Zvok iz človekove roke — 11.00 Survival — 11.25 Viva Las Vegas — 18.00 Mednarodni agrarni obzornik — 18.20 Otrokom za lahko noč — 18.25 Silke iz Avstrije — 18.41 Oddaja kmetijske zbornice — 18.50 Pogled nazaj v filmu — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Komisar — 21.15 Aktualni dogodki — 22.15 Čas v sliki — 22.30 Ob koncu tedna na poti.

Avstrija 2

Sobota, 20. 11.: 18.30 Obzorja — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Sosednja hiša, kronika francoskega mesta — 22.05 Telepreprize.

Nedelja, 21. 11.: 18.30 Iz moje knjižnice — 19.00 Čas v sliki — 19.30 Svetovna mesta trgovine: Istanbul — 20.00 Smučarska gimnastika — 20.15 Vrnj se domov, Cathy — 21.30 Družina Adamovih — 21.55 Telepreprize.

Ponedeljek, 22. 11.: 18.30 Kaj morem postati — 19.00 Spor in sprememba — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Manipulacije z mini in maksii — 21.15 Film — 22.45 Telepreprize.

Torek, 23. 11.: 18.30 Fizika za vse — 19.00 Neznani Jaz — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Teden sodobne avstrijske glasbe: Aventures — 21.00 Šef, kriminalni film — 21.45 Telepreprize.

Sreda, 24. 11.: 18.30 Avstrijska carina — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Big Valley — 21.15 Enalindvajset, quiz — 22.00 Telepreprize.

Četrtek, 25. 11.: 18.30 Zvok iz človekove roke — 19.00 Kontakt — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Viva Las Vegas, revijski film — 22.00 Telepreprize.

Petek, 26. 11.: 18.30 Barok — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Ob koncu tedna na poti — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Svet jutrišnjega dne — 21.15 Ponovitev po želji.

Knjiga — najlepše darilo

Ko boste izbirali darila za miklavževanje, pomislite, da je najlepše darilo za otroka knjiga. Knjigarna „Naša knjiga“ v Celovcu ima pester izbor najrazličnejših otroških in mladinskih knjig:

- PRAVLJICE IN PRIPOVEDKE
- MLADINSKE POVESTI IN PESMICE
- PISANE SLIKANICE

Tudi za odrasle je knjiga dragoceno darilo; pomislite na to, ko boste iskali darila za božične in novoletne praznike. Knjigarna „Naša knjiga“ ima bogato izbiro, kjer boste našli

- ROMANE IN POVESTI
- POUČNE KNJIGE
- PRAKTIČNE PRIROČNIKE

Za vsako priložnost in za vsakogar je knjiga primerno darilo.

KNJIGARNA „NAŠA KNJIGA“ CELOVEC, WULFENGASSE

Sobota, 20. 11.: 6.00 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Pihalni orkester pod vodstvom Francija Puharja — 12.10 Čajkovski: Labodje jezero — 12.40 Po domače z domačimi vižami — 14.10 Sobotna popoldne za mlade svet — 14.40 Pajo naši operni pevci — 16.45 S knjižnega trga — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Z ansambлом Silva štingla — 18.15 Iz operetnega sveta — 18.50 Pogovor s poslušalci — 19.15 Z ansambлом Berisa Kovarčiča — 20.00 Mojca Sepe in Plesni orkester RTV Ljubljana — 21.30 Zbrane melodije z godali — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

Nedelja, 21. 11.: 6.00 Dobro jutro — 6.50 Danes za vas — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.40 Orkestralne skladbe za mladino — 9.05 koncert iz naših krajev — 10.05 Še pomnite, tovariši! — 10.25 Pesmi borbe in dela — 11.20 Voščila — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Športno popoldne — 16.00 Z majhnimi ansambli zabavne glasbe — 16.30 Humoreska tedna — 16.50 Z domačimi ansambli — 17.05 V svetu opernih melodij — 17.30 Radijska igra — 18.30 Slovenska lahka orkestralna glasba — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Zabavna glasbena oddaja — 22.20 Zaplešite z nami — 23.15 Jazz za vse.

Ponedeljek, 22. 11.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Cicibanov svet — 9.40 Priljubljene melodije z velikimi zabavnimi orkestri — 12.10 Baletni odlomki francoskih mojstrov — 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru — 14.10 Iz zborovske zakladnice Huga Diestlerja — 14.35 Voščila — 15.40 Lepe melodije — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.15 Ob lahki glasbi — 19.15 Z ansambлом Vilija Petriča — 20.00 Operni koncert — 22.15 Za ljubitelje jazza — 23.15 Slovenski ansambli in pevci zabavne glasbe.

Torek, 23. 11.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Opera matineja — 9.05 Zgodbe o Titu — 9.35 Slovenske narodne — 12.10 Chopin: Fantazija in valček — 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli — 14.10 Glasbena tribuna mladih — 14.30 Z ansambлом Atija Sossa — 14.40 Mladinska oddaja — 15.40 Odskočna deska — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 V terek nasvidenje — 18.45 Narava in človek — 19.15 Fantje treh dolin — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Od premiere do premiere — 21.30 Koncert lahke glasbe — 22.15 Antonin Dvorak in Johannes Brahms — 23.05 Turgenjev: Gozd in stepa — 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

Sreda, 24. 11.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.25 Vedno lepe melodije — 9.40 Iz glasbenih šol — 12.10 Iz Mozartove opere „Figarova svatba“ — 12.40 Od vasi do vasi z domačimi vižami — 14.10 Poje moški zbor iz Ljubljane — 14.35 Voščila — 15.40 Mlada skladateljstva se predstavljata — 17.10 Jezikovni pogovori — 17.25 Naša glasbena galerija — 18.15 Popevke s slovenskih festivalov — 18.40 Naš razgovor — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana — 22.15 S festivalov jazza — 23.15 Slovenski pevci zabavne glasbe.

Četrtek, 25. 11.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Opera matineja — 9.05 Vloga socialne demokracije v delavskem gibanju — 9.35 Pesmi in plesi iz hrvskega Zagorja in Medjimurja — 12.10 Iz Simoničeve opere „Partizanka Ana“ — 12.40 Pihalne godbe — 14.10 Pesem iz mladih grl — 14.30 Z ansambлом Silva štingla — 14.45 Med šolo, družino in delom — 15.40 Pianistka Rumjana Atanasova igra Schumannove simfonične variacije za klavir — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Z ansambлом Jožeta Privška — 18.45 ularna kronika — 19.15 Z ansambлом Mojmirja Sepeta — 20.00 Četrtekove večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Večer v slovenskim pisateljem Filipom Kalanom — 22.15 Med deli naših skladateljev, ki delujejo v tujini — 23.15 Jazz — 23.40 Popevke na tekočem traku.

Petek, 26. 11.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola — 9.35 Od melodije do melodije — 12.10 Parada arij in plesov — 12.40 Čez polja in potoke z godci in pevci — 14.10 Kaj vam pripoveduje glasba — 14.35 Voščila — 15.30 Napotki za turiste — 15.40 Lahka glasba slovenskih avtorjev — 16.40 Orkester madžarskega radia — 17.10 Človek in zdravje — 17.20 Operni koncert — 18.50 Ogledalo našega časa — 20.00 Slovenski zbori tekmujejo — 20.30 „Top pops 13“ — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.15 Jazz pred polnočjo.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt — Celovec, Gasometergasse 10, tel. 85-6-24. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. J. Drava, Celovec - Borovlje.